

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

**Analýza a modelování finančních potřeb obcí
s rozšířenou působností zaměřenou na bezpečnost
obyvatel**

Bc. Ivana Drobková

Diplomová práce
2013

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Ivana Drobková**
Osobní číslo: **E110130**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Název tématu: **Analýza a modelování finančních potřeb obcí s rozšířenou působností v ČR se zaměřením na bezpečnost obyvatel**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Diplomová práce se zaměří na analýzu a modelování finančních potřeb obcí s rozšířenou působností v ČR se zaměřením na bezpečnost obyvatel. Bude vypracována na základě dostupných dat modelováním finančních potřeb obcí s rozšířenou působností s důrazem na bezpečnost obyvatelstva.

Práce bude obsahovat:

- charakteristiku základních pojmů
- analýza činností a výdajů v oblasti bezpečnosti obyvatel u vybraných obcí s rozšířenou působností
- modelování finančních potřeb těchto obcí
- závěry a doporučení

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

PEKOVÁ, Jitka. Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. Aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ASPI Publishing, s.r.o., 2008, s. 712, ISBN 978-80-7357-351-5.

PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance: úvod do problematiky - 4. Aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 580, ISBN 978-80-7357-358-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2007, s. 280, ISBN 978-80-247-2097-5.

STIGLITZ, Joseph. Ekonomie veřejného sektoru. Praha: GRADA Publishing, s.r.o., 1997, s.664, ISBN 80-7169-454-1.

Vybraná periodika zabývající se problematikou obcí (Obec a finance, Moderní obec, Veřejná správa)

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

Zákon o obecní policii č. 553/1991 Sb.

Zákon o ochraně osobních údajů 101/2000 Sb.

Databáze účetních a finančních výkazů ARISweb. Dostupné z:

<http://www.info.mfcr.cz/aris/>

Český statistický úřad: <http://www.czso.cz>

Internetové stránky vybraných obcí s rozšířenou působností

Ministerstvo vnitra České republiky: <http://www.mvcr.cz>

Ministerstvo financí České republiky: <http://www.mfcr.cz>

Vedoucí diplomové práce:
doc. Ing. Romana Provažníková, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání diplomové práce: 12. července 2012

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 7. 2. 2013

Bc. Ivana Drobková

PODĚKOVÁNÍ:

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní doc. Ing. Romaně Provazníkové, Ph.D. za vedení při zpracování této diplomové práce, za poskytnutí cenných rad a zkušeností, které mi pomohly práci dokončit.

ANOTACE

Tato diplomová práce se zabývá finančními potřebami obcí s rozšířenou působností v České republice se zaměřením na bezpečnost obyvatel. Práce se nejprve zaměřuje na vymezení obcí s rozšířenou působností a na jejich postavení v územní samosprávě. Dále je popsána bezpečnost obyvatel a hospodaření obce. Předmětem praktické části je analýza a modelování finančních potřeb obcí s rozšířenou působností se zaměřením na bezpečnost obyvatel. Jsou analyzovány činnosti Městské policie v Pardubicích včetně kamerového systému, činnost asistentů prevence kriminality, hlídání ranních přechodů pro chodce a pultu centralizované ochrany včetně signálu v tísni. Dále je zkoumán dopad těchto prvků na bezpečnost obyvatel a je analyzována optimální kombinace těchto prvků. Závěrečná část práce je věnována činnosti sboru dobrovolných hasičů v Pardubicích a optimálním nákladům na jejich provoz.

KLÍČOVÁ SLOVA

Bezpečnost obyvatel, obec s rozšířenou působností, městská policie, sbor dobrovolných hasičů, kamerový systém, finanční potřeby.

TITLE

Analysis and simulation of financial needs of Municipalities with extended competence focused on public safety.

ANNOTATION

The thesis deals with the financial Needs of Municipalities with extended competence in the Czech Republic concentrating on the safety of citizens. The thesis starts with definition of Municipalities with extended competence as a part of public administration. Public safety and financial management of Municipalities is generally described in next part. The practical part is focused on concrete analysis and simulation of financial Needs of Municipalities with extended competence focused on public safety. There is examined the operation of Municipal Police in Pardubice including the video surveillance system, activities of criminality preventiv assistants, surveillance on mening pedestrian crossings and centralized protection panel including emergency indication. The impact of these elements on public safety

and its optimal combinations is examined subsequently. Last part of the thesis focuses on the activities of the Volunteer Fire Department in Pardubice and on the optimal costs of their operation.

KEYWORDS

Public safety, Municipality with extended competence, Municipal Police, Volunteer Fire Department, video surveillance system, financial needs.

OBSAH

ÚVOD.....	- 12 -
1 OBCE A JEJICH POSTAVENÍ V ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVĚ.....	- 14 -
1.1 VYMEZENÍ POJMU OBEC.....	- 14 -
1.2 CHARAKTERISTIKA A POSTAVENÍ OBCE	- 15 -
1.3 ROZPOČET OBCÍ.....	- 16 -
1.4 KATEGORIE OBCÍ	- 18 -
1.5 PŮSOBNOST OBCÍ.....	- 19 -
1.5.1 Samostatná působnost.....	- 19 -
1.5.2 Přenesená působnost.....	- 20 -
1.6 OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	- 22 -
2 BEZPEČNOST OBYVATEL	- 25 -
2.1 VYMEZENÍ POJMU BEZPEČNOST.....	- 25 -
2.2 SUBJEKTY ZARUČUJÍCÍ BEZPEČNOST V OBCI.....	- 26 -
2.2.1 Policie ČR a její vztah k obci	- 26 -
2.2.2 Obecní (městská) policie	- 27 -
2.2.3 Asistenti prevence kriminality	- 29 -
2.2.4 Soukromé bezpečnostní služby	- 30 -
2.3 POŽÁRNÍ OCHRANA.....	- 31 -
2.3.1 Jednotky požární ochrany s územní působností.....	- 31 -
2.3.2 Hasičský záchranný sbor.....	- 33 -
2.3.3 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce.....	- 34 -
2.4 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM VE VZTAHU K ORP	- 34 -
2.5 KAMEROVÉ SLEDOVÁNÍ VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ A INSTITUCÍ.....	- 37 -
3 ANALÝZA A MODELOVÁNÍ FINANČNÍCH POTŘEB OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ SE ZAMĚŘENÍM NA BEZPEČNOST	- 39 -
3.1 MĚSTSKÁ POLICIE PARDUBICE.....	- 39 -
3.1.1 Základní informace.....	- 39 -
3.1.2 Organizační struktura	- 40 -
3.1.3 Činnost Městské policie Pardubice	- 42 -
3.1.4 Ranní přechody - BESIP.....	- 44 -
3.1.5 Pult centrální ochrany a Signál v tísni	- 44 -
3.1.6 Postavení městské policie v rámci IZS	- 45 -
3.1.7 Kamerový systém města Pardubice	- 46 -
3.1.8 Asistenti prevence kriminality	- 47 -
3.1.9 Příjmy Městské policie Pardubice.....	- 47 -
3.1.10 Výdaje Městské policie Pardubice.....	- 49 -

3.1.11	<i>Modelování ideálního počtu strážníků zajišťující bezpečnost v obci s rozšířenou působností.....</i>	<i>- 50 -</i>
3.1.12	<i>Modelování ideální finanční potřeby obce s rozšířenou působností na bezpečnost .</i>	<i>- 51 -</i>
3.2	SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ PARDUBICE	- 53 -
3.2.1	<i>Optimální typ jednotky požární ochrany v Pardubicích.....</i>	<i>- 53 -</i>
3.2.2	<i>Analýza možných nákladů na zřízení a provoz jednotky sboru dobrovolných hasičů JPO II/2 v Pardubicích.....</i>	<i>- 55 -</i>
	ZÁVĚR.....	- 60 -
	POUŽITÁ LITERATURA	- 63 -

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Hlavní výdajové oblasti rozpočtů obcí dle odvětvového členění.....	- 17 -
Tabulka 2: Organizační struktura strážníků Městské policie Pardubice	- 40 -
Tabulka 3: Přehled činností evidovaných Městskou policií Pardubice.....	- 42 -
Tabulka 4: Struktura hlídaných objektů Městskou policií Pardubice.....	- 44 -
Tabulka 5: Náklady Městské policie Pardubice v roce 2012	- 49 -
Tabulka 6: Optimální navýšení rozpočtu městské policie díky zvýšení počtu zaměstnanců	- 52 -
Tabulka 7: Minimální vybavení jednotek sboru dobrovolných hasičů	- 56 -
Tabulka 8: Minimální vybavení jednotek sboru dobrovolných hasičů	- 56 -
Tabulka 9: Náklady na vybudování JPOII/2	- 58 -
Tabulka 10: Roční náklady na provoz JPOII/2	- 58 -

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Podíl jednotlivých složek IZS	- 35 -
Obrázek 3: Porovnání počtu občanských zaměstnanců v Pardubicích s ostatními statutárními obcemi za rok 2011	- 41 -
Obrázek 4: Srovnání počtu obyvatel na jednoho strážníka ve statutárních městech ČR za rok 2011	- 43 -
Obrázek 5: Průměrné náklady na jednoho strážníka ve statutárních městech ČR za rok 2011	- 52 -

SEZNAM ZKRATEK

CAS	Cisternová automobilová stříkačka
ČR	Česká republika
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
MO	Městský obvod
MpP	Městská policie Pardubice
ORP	Obec s rozšířenou působností
PCO	Pult centrální ochrany
Sb.	Sbírka zákonů
SDH	Sbor dobrovolných hasičů

ÚVOD

Téma diplomové práce „**Analýza a modelování finančních potřeb obcí s rozšířenou působností v ČR se zaměřením na bezpečnost obyvatel**“ mne zaujalo zejména proto, že jde o námět, který má ve svých důsledcích dopad na každého člena naší společnosti.

Zásadní změny majitelů výrobních prostředků, rušení pracovních míst, kromě jiného také vlivem globální hospodářské krize, a řada dalších společensko-hospodářských faktorů – to vše vede u občanů k pocitům nejistoty a ohrožení a také snad i k určitému uvolnění morálky a k následnému zvýšení kriminality. A právě bezpečnost obyvatelstva bude naším klíčovým tématem.

Jaké jsou tedy podmínky, především policie a hasičů, pro výkon zajišťování bezpečnosti obyvatelstva? Umožňují jim jejich současné finanční zdroje kvalitní a efektivní práci? Jsou zde nějaké rezervy v organizaci jejich pracovní činnosti? Bylo by možné jejich odborný potenciál využít lépe? A je k takovým úvahám a krokům na straně příslušných činitelů dostatečná vůle? To jsou hlavní otázky, které jsem si při své práci musela položit.

Další velké téma, které patří do zajištění bezpečnosti obyvatel, je zvládání krizových situací a řešení mimořádných událostí. Tomuto tématu jsem se zde však, kvůli danému rozsahu práce, věnovala spíše jen okrajově.

Všechny podkladové materiály jsem čerpala z informačních zdrojů města Pardubice – obce s rozšířenou působností. Na tomto místě bych také ráda vyjádřila upřímné poděkování všem, kteří mi v mé práci ochotně pomáhali.

Diplomová práce má za cíl analyzovat a vymodelovat finanční potřeby obcí s rozšířenou působností v České republice se zaměřením na bezpečnost obyvatel. Zaměřuje se na několik dílčích cílů:

- charakteristika obcí s rozšířenou působností a určení jejich postavení v rámci územní samosprávy;
- vymezení pojmu bezpečnost obyvatel na území obce s rozšířenou působností;
- analyzování hlavních příjmů a výdajů obcí s rozšířenou působností se zaměřením na bezpečnost obyvatel;
- analyzování a modelování finančních potřeb Městské policie v Pardubicích;

- analyzování a modelování finančních potřeb sboru dobrovolných hasičů v Pardubicích.

Diplomová práce je rozdělena do čtyř částí. První kapitola se bude zabývat vymezením pojmu obec, postavením obce, kategoriemi obce, jednotlivými působnostmi a to konkrétně samostatnou a přenesenou působností. Dále v krátkosti představím nejdůležitější orgány obce s rozšířenou působností, se zaměřením na bezpečnost v obci.

Druhá část bude pojednávat o bezpečnosti obyvatel na území obce. Nejdříve bude vymezen pojem bezpečnosti, dále představím různé nástroje, kterými obce disponují k zajištění bezpečnosti občanů a veřejného pořádku. Poté budou popsány jednotlivé subjekty zajišťující bezpečnost a to Policie České republiky, obecní policie, asistenti prevence kriminality, soukromé bezpečnostní služby a jednotky sboru dobrovolných hasičů. Dále bude zmíněn vztah integrovaného záchranného systému ve vztahu k obci s rozšířenou působností. V závěru této části bude popsán kamerový systém, který zabezpečuje sledování veřejných prostranství a institucí v obci.

Třetí kapitola bude pojednávat o rozpočtu obce v otázkách zajištění bezpečnosti na svém území. Nejprve popíšeme příjmy obcí s rozšířenou působností a poté bude proveden rozbor jednotlivých položek výdajů, ve vztahu k bezpečnosti obyvatel.

V první části čtvrté kapitoly bude podrobně analyzována působnost a činnost Městské policie v Pardubicích. Nejprve představím základní informace, organizační strukturu a činnost a postavení městské policie v rámci integrovaného záchranného systému (IZS). Dále budou rozebrány činnosti, na kterých se tato městská policie také podílí. Jde o tyto služby: bezpečnost na ranních přechodech, pult centrální ochrany, signál v tísni a asistenti prevence kriminality. V závěru první části bude provedena analýza a modelování optimální velikosti městské policie a kamerového systému v Pardubicích z hlediska ideálního počtu strážníků a optimálních finančních potřeb.

Ve druhé části budeme rozebírat různé činnosti jednotky sboru dobrovolných hasičů v Pardubicích. Nejdříve budou vymezeny jednotky požární ochrany s územní a místní působností, s následnou analýzou optimálního typu a velikosti jednotky požární ochrany v Pardubicích. V závěrečné části budou vymodelovány možné náklady na zřízení a provoz jednotky sboru dobrovolných hasičů v Pardubicích.

1 OBCE A JEJICH POSTAVENÍ V ÚZEMNÍ SAMOSPRAVĚ

Obec je základní územní samosprávný celek. Postavení obce ve veřejné správě je stále významnější. Lze to považovat za výsledek dlouhodobě probíhající decentralizace pravomocí, získávání větších pravomocí a odpovědností obcí v oblasti přenesené a samostatné působnosti.

Pravomoci, postavení, funkce a úkoly obcí jsou zakotveny v Ústavě ČR a v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení). Zákon o obcích dále upravuje orgány obce a práva občanů podílet se na vedení obce. Obec je veřejnoprávní korporace, která se rozkládá na jednom či více katastrálních územích.

1.1 Vymezení pojmu obec

Základní právní vymezení obce představuje Ústava České republiky, zákon č. 1/1993 Sb. Podle článku 8 a článků 99-105 tohoto zákona, které vymezují postavení územních samosprávných celků, definují obec jako: „*územní společenství občanů, které mají právo na samosprávu.*“

V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení) je obec chápána jako: „*základní územní samosprávné společenství občanů, kteří žijí na území, jež je vymezeno hranicí obce. Jedná se tedy o veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých zájmů se snaží vždy chránit veřejný zájem. Obec spravuje své záležitosti samostatně, tj. státní orgány a orgány krajů nemůžou do samostatné působnosti zasahovat, pokud zákon nestanoví jinak.*“

Podle Pekové [18 str. 78] lze obec chápat jako: „*základní územní jednotku státu, kterou tvoří obyvatelstvo, které společně užívá vymezené území (katastrální území) a které má právo na samosprávu. V demokratických zemích má tedy obec postavení územního samosprávného společenství, nestátního subjektu.*“

Toth [27 str. 16] definuje obec takto: „*Město a obec je sociální organismus, který je geograficky vymezený a relativně stabilní. Je charakterizován souborem dynamických znaků, které ho odlišují od jiných forem osídlení.*“

V praxi je také někdy obec zmiňována jako municipalita. Tento výraz je odvozen z latinského slova „municipium“ tj. město se samosprávou. Pod municipalitou si lze představit obec či město, které má právní subjektivitu a pravomoci místní správy. Lze na ni nahlížet jako na administrativní jednotku s voleným zastupitelstvem a starostou. Pro účely této práce budeme chápat pojmy obec, municipalita a místní samospráva jako synonyma.

1.2 Charakteristika a postavení obce

Podle Pekové [18] je obec vymezena třemi základními znaky:

- území;
- na území obce žijí občané s trvalým či přechodným pobytem; občané s čestným občanstvím obce; právnické osoby a podnikatelské se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce a další fyzické a právnické osoby, např. vlastníci nemovitostí na území obce;
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálním území).

Toto vymezení dále rozšiřuje ve své knize Koudelka [9 str. 94], který tyto tři základní znaky dále doplňuje o:

- soustavu orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli;
- právní subjektivitu (vystupování v právních vztazích svým jménem) a právotvorba - vydávání právních předpisů (právní základ obce);
- vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu (ekonomický základ obce).

Postavení obce jako základního územně samosprávného celku je podle Pekové [19]:

- veřejnoprávní korporací;
- reprezentantem veřejných zájmů;
- pečuje o všestranný sociálně ekonomický rozvoj;
- samostatným ekonomickým subjektem;
- zabezpečuje veřejné služby;

- může zakládat obecní podniky, může vkládat svůj majetek do společných podniků;
- musí mít určitou finanční suverenitu;
- v mezích zákona je nositelem veřejné moci;
- má práva a povinnosti např. zvelebovat vlastní majetek, zabezpečovat veřejné statky pro své občany, spolupracovat a rozvíjet vztahy s jinými obcemi či zabezpečit maximální hospodárnost při financování jednotlivých potřeb obce.

1.3 Rozpočet obcí

Každá obec musí vytvářet svůj rozpočet na období jednoho kalendářního roku, podle něhož hospodáří. Rozpočty obcí jsou součástí soustavy veřejných rozpočtů. Při zpracování ročního rozpočtu vychází obec z rozpočtového výhledu.

V zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je upravena tvorba, postavení, obsah a funkce rozpočtu obcí. Někdy se o tomto zákoně hovoří jako o malých rozpočtových pravidlech. Malých proto, že vedle něj existuje také zákon o rozpočtových pravidlech¹, který upravuje tvorbu a postavení rozpočtu státního, včetně jeho vazeb na rozpočty územních samosprávných celků.

Příjem obce slouží k dostatečnému zajištění finančních prostředků na hospodaření celé obce. Mezi základní nenávratné příjmy územních rozpočtů patří daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy. Dalším druhem příjmů jsou návratné finanční zdroje - úvěry a půjčky.

Jednotlivé položky příjmů a jejich detailnější popis naleznete v § 7 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Příjmy u jednotlivých obcí jsou ve své podstatě do jisté míry podobné. Výdajová strana se však u obcí mnohem více liší a odráží rozmanité preference obyvatel. Představy občanů i zastupitelů o potřebných výdajích prakticky vždy mnohonásobně překračují objem dostupných příjmů.

Provazníková [21 str. 103] ve své knize uvádí druhy třídění rozpočtové skladby. Platná rozpočtová skladba využívá čtyři základní druhy třídění příjmů a výdajů:

---

¹ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů

- **Kapitolní třídění** je v ČR povinné pouze u státního rozpočtu. V současné době je 41 kapitol státního rozpočtu. Pro územní samosprávu je toto třídění nepovinné.;
- **Druhové třídění** je základní třídění. Týká se všech peněžních operací, které třídí peněžní operace do tří základních okruhů: příjmů, výdajů a tzv. financování.
- **Odvětvové třídění** rozděluje příjmy a výdaje podle odvětví. Výdaje se z tohoto hlediska třídí všechny, z příjmů je nedaňové a kapitálové příjmy obcí, krajů. Vychází z účelů, na které se vynakládají finanční prostředky z rozpočtu v souvislosti se zajišťováním potřeb.
- **Konsolidační třídění**, kdy prvkem jsou tzv. záznamové položky. Konsolidace umožňuje vyloučit duplicity na základě interních transferů mezi fondy a korekci příjmů na straně jedné a korekci výdajů na straně druhé při započítávání příjmů a výdajů.

Tabulka 1: Hlavní výdajové oblasti rozpočtů obcí dle odvětvového členění

Skupina výdajů	Výdajové oblasti
1. Zemědělství a lesní hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • obhospodařování půdního fondu • obhospodařování obecních lesů
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • provoz veřejné silniční dopravy • údržba silnic, chodníků, veřejného prostranství • zajišťování pitné vody • odvod a čištění odpadních vod • podpora rozvoje podnikání • sběr surovin.
3. Služby pro obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none"> • základní a mateřské školy • podpora tělovýchovy a zájmových organizací • komunální služby: (čistota obce, veřejná zeleň, veřejné osvětlení) • bydlení (pronájem obecních bytů, výstavba nových bytů) • životní prostředí (nakládání s odpady, péče o přírodu a krajinu)
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti	<ul style="list-style-type: none"> • dávky sociálního zabezpečení • zřizování sociálních zařízení jako: domovy důchodců, domovy s pečovatelskou službou, domovy pro matky s dětmi
5. Bezpečnost státu a právní ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • civilní obrana • obecní policie • požární ochrana
6. Všeobecná veřejná správa a služby	<ul style="list-style-type: none"> • zastupitelské orgány • činnost obecního úřadu • finanční operace

Zdroj: [21]

Vyhláška 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě také člení výdaje podle odvětví (funkční). Jednotlivé skupiny výdajů jsou přehledně zobrazeny v tabulce 3.

Nejčastější výdaje obcí na bezpečnost² podle funkčního třídění rozpočtové skladby pochází ze skupiny 5. Konkrétně se jedná o výdaje:

- pododdíl číslo 531 Bezpečnost a veřejný pořádek;
- pododdíl číslo 551 Požární ochrana;
- pododdíl číslo 539 Ostatní záležitosti bezpečnosti a veřejného pořádku;
- pododdíl číslo 521 Ochrana obyvatelstva;
- pododdíl číslo 527 Krizové řízení;
- pododdíl číslo 556 Státní správa v požární ochraně a IZS;
- pododdíl číslo 439 Ostatní činnosti a nespecifické výdaje;
- pododdíl číslo 526 Státní správa v oblasti hospodářských opatření.

1.4 Kategorie obcí

Obce můžeme dle míry státní správy rozdělit na několik typů. Podle Koudelky [9 str. 94] jsou obce tradičně děleny na vesnice, městečka, městyse a města. Takové členění bylo významné v období feudalismu, kdy s těmito pojmy bylo spojováno rozdílné právní postavení.

Dnes zákon vytváří zvláštní skupinu obcí – města a městyse, lidově zvaná též městečka. S pojmem vesnice zákon nepracuje, i když v obecním vnímání jsou to obce, které nemají statut města či městyse. Kvůli určité roztříštěnosti názoru na druhy obcí jsem se přiklonila k členění obcí podle Pekové [18], která rozlišuje tyto základní druhy obcí:

- **obce**, které nejsou městy;
- **města**, které mají alespoň 3000 obyvatel, po stanovení předsedou Poslanecké sněmovny a po vyjádření vlády;

---

² Údaje jsou čerpány z webových stránek www.rozpocetobce.cz. Tyto webové stránky poskytují informace o rozpočtech jednotlivých obcí na území ČR. Dále zde nalezneme např. informace o počtu obyvatel, přenesené působnosti, míře zadlužení či složení zastupitelstev

- **městyse**, jsou označení obcí, které právní řád do roku 2006 neznal. Jde o návrat historického titulu určitému typu obce. Zákon stanovuje, za jakých podmínek může obec toto označení získat;
- **statutární města**, ta mohou území města rozčlenit na městské obvody či městské části, a to obecně závaznou vyhláškou. Většina statutárních měst je v současné době sídlem krajských úřadů;
- **hlavní město Praha** členěné na městské části (obvody). Hlavní město Praha je upraveno speciálním zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, který má působnost statutárního města i kraje.

1.5 Působnost obcí

Obce vykonávají takzvaný spojený model veřejné správy. Jde o současný výkon samostatné působnosti, tedy samosprávy, a současně o výkon přenesené působnosti v oblasti státní správy. Toto rozdělení musíme při výkonu funkce vždy přesně rozlišovat, neboť výkon přenesené působnosti přísluší do kompetence zejména obecního úřadu, zatímco samospráva do kompetencí zastupitelů obce.

1.5.1 Samostatná působnost

Právo na samosprávu (samostatnou působnost) je zaručeno Ústavou ČR v článku 101 a stát může do samosprávy zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to v zákonem stanovených mezích. Stěžejním právem, vyplývajícím ze samostatné působnosti, je právo na vlastní majetek obce a na hospodaření podle vlastního rozpočtu. Podle článku 87 má obec právo bránit se proti nezákonnému zásahu státu do své samosprávy prostřednictvím ústavní stížnosti. Při výkonu samosprávy neexistuje podřízenost obce jinému orgánu.

Pojem samostatné působnosti nalezneme zejména v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Patří doní záležitosti, které jsou v zájmu obce a které nejsou svěřeny krajům. Zahrnuje dále náležitosti, které do samostatné působnosti svěří zákon, např. vydávání obecně závazných vyhlášek obce, zřizování školských zařízení či obecní policie. Jelikož je velmi složité přesně stanovit, co je „v zájmu obce a občanů obce“, upřesňují rozsah samostatné působnosti další zákony. K nejdůležitějším patří např.

zákon o místních poplatcích, školský zákon, zákon o odpadech, zákon o požární ochraně atd.

V rámci zabezpečení bezpečnosti obyvatel na území obce má nezastupitelnou roli starosta, zastupitelstvo obce a obecní úřad.

Zastupitelstvo je jediný z orgánů obce, který je ústavně zakotven. Ústava stanoví jeho název, název jeho členů i délku funkčního období, jeho právo tvorbu. [9] Zastupitelstvo obce je vnímáno jako kolektivní volený orgán. Má hlavní rozhodovací pravomoci v oblasti samostatné působnosti.

Každé obecní zastupitelstvo má řadu pravomocí, které může vykonávat v rámci samostatné působnosti, viz §84 zákona o obcích. Z hlediska samostatné působnosti, kterou obec vykonává v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatel může zastupitelstvo obce rozhodnout o zřízení obecní policie či o pronájmu služeb, které poskytují již jiné zřízené obecní policie. Další významnou pravomocí, kterou obec může použít pro zajištění bezpečnosti, je obecně závazná vyhláška. Jde např. o zákaz konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích, žebrání, prostituci či znečišťování ulic. Další neméně významnou pravomocí, kterou může zastupitelstvo využít při zajištění bezpečnosti na svém území je spolupráce s okolními obcemi, jako např. při zabezpečování jednotky požární ochrany. V rámci svých pravomocí může zastupitelstvo obce založit sbor dobrovolných hasičů.

Starosta je představitelem obce, který zastupuje obec navenek. Je volen zastupitelstvem obce z řad svých členů, kterým je odpovědný za své činnosti. Činnosti, které provádí starosta, jsou vymezeny v § 103 zákona o obcích.

Obecní úřad je výkonný orgán, a to jak v samostatné, tak přenesené působnosti. V samostatné činnosti vykonává úkoly, které mu ukládá zastupitelstvo obce nebo rada obce. Dále pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti.

Obecní úřad (Městský úřad, Úřad městyse, Magistrát) tvoří starosta, místostarostové, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.

1.5.2 Přenesená působnost

Podle příručky pro členy zastupitelstva obce [22] rozumíme pod pojmem přenesená působnost výkon státní správy, kterou stát přenesl na obce, a jejichž

rozsah je vždy určen zákony. K výkonu státní správy obce dostávají příspěvek na přenesenou působnost. Státní příspěvek ve většině případů bohužel nepokrývá skutečné náklady, a tak obce musí krýt ztrátu ze svého obecního rozpočtu.

V rámci přenesené působnosti obec v souladu se zákony a jinými právními předpisy vydává nařízení a správní rozhodnutí.

Při správních rozhodnutích se řídí případně též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů a dále opatřeními krajského úřadu učiněnými v rámci kontroly toho, jak si daná obec v přenesené působnosti počíná. Obecně lze říci, že výkon státní správy obce a její orgány do určité míry svazuje podle principu jednotné státní správy, na rozdíl od výkonu samosprávy, který závislí na možnostech a potřebách obcí.

Po reformě veřejné správy se rozlišují tři typy obcí podle toho, jak velký rozsah výkonu státní správy jim byl svěřen:

- obce (minimální rozsah státní správy) – obce I. typu,
- obce s pověřenými obecními úřady – obce II. typu,
- obce s rozšířenou působností – obce III. typu.

Kromě toho existují ještě obce s matričním nebo stavebním úřadem, které jsou stanoveny zvláštními předpisy.

V rámci přenesené působnosti má **starosta** obce v oblasti bezpečnosti obyvatel významnou roli. Je např. povinen podle § 16 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému zajišťovat při provádění záchranných a likvidačních prací varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím, organizovat v součinnosti s velitelem zásahu či starostou obce s rozšířenou působností evakuaci osob z ohroženého území obce či organizovat činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce.

Dále je starosta obce povinen podle § 21 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon) zajišťovat připravenost obce na řešení krizových situací. V rámci této připravenosti mu pomáhají i ostatní orgány obce. Náklady, které jsou vynaložené na zabezpečení krizových opatřeních v obci, jsou hrazeny z obecního rozpočtu.

V rámci výkonu státní správy mají **obecní úřady** v oblasti bezpečnosti a ochrany území obce nezastupitelnou roli. Dle § 15 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému organizovat přípravu obce na mimořádné události, podílet se na provádění záchranných a likvidačních prací s integrovaným záchranným systémem (dále je IZS), zajišťovat varování, evakuaci, ukrytí osob před hrozcím nebezpečím, hospodařit s materiálem civilní ochrany, podílet se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce. Obecní úřad je povinen seznámit jak fyzické, tak právnické osoby v obci s možným ohrožením, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva.

Obecní úřady jsou rovněž dle § 21a zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (tzv. krizový zákon) povinny zajistit přípravu obce na krizové situace, poskytnout obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podklady a informace potřebné ke zpracování krizového plánu obce s rozšířenou působností, podílet se na zajištění veřejného pořádku či plnit úkoly stanovené krizovým plánem obce s rozšířenou působností při přípravě na krizové situace a jejich řešení.

1.6 Obec s rozšířenou působností

Obce s rozšířenou působností bývají označovány jako obce III. typu, nebo III. stupně. V praxi se také běžně užívá zkratka ORP. Podle Koudelky [9] obec s rozšířenou působností vykonává přenesenou působnost pro více obcí v zákonem stanoveném rozsahu a ve správních obvodech daných vyhláškou Ministerstva vnitra.³ Těchto obcí je v současné době 205. Obce s rozšířenou působností vznikly k 1. 1. 2003 a převzaly většinu působnosti zrušených okresních úřadů v rámci 2. etapy reformy veřejné správy. Ministerstvo vnitra na návrh obce s pověřeným obecním úřadem s doporučením krajského úřadu a po projednání s příslušnou obcí s rozšířenou působností může rozhodnout o delegování určitého rozsahu výkonu státní správy obce s rozšířenou působností na obec s pověřeným obecním úřadem.

Podle Provazníkové [21 str. 31] jsou na obce s rozšířenou působností přeneseny např. tyto kompetence:

- evidence obyvatel, vedení registru obyvatel;

---

³ Faktický výčet těchto obcí nalezneme v § 2 a příloha 2 zákona č. 314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

- vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů;
- vydávání řidičských průkazů;
- vodoprávní řízení a vydávání souhlasu k vodním stavbám;
- živnostenský úřad;
- ochrana životního prostředí;
- výkon státní správy lesů;
- rozhodování na úseku myslivosti a rybářství;
- doprava a silniční hospodářství pro silnice II. a III. třídy;
- dávky a sociální služby;
- péče o nepřízpůsobivé občany aj.

Na výkon státní správy vykonávané těmito obcemi je ze státního rozpočtu uvolňován zvláštní příspěvek. Účelem tohoto příspěvku je z části pokrýt náklady na výkon přenesené působnosti. Příspěvek může mít formu roční dotace či jednorázového příspěvku, ke kterému dochází nejčastěji např. během voleb do Parlamentu ČR, krajů nebo komunálních voleb. Vynaložené prostředky na výkon státní správy, které obec nezíská ze státního rozpočtu, musí uhradit ze svého rozpočtu. [9]

Podle §13 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému je **starosta** obce s rozšířenou působností povinen koordinovat záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud jej velitel zásahu o koordinaci požádal. Dále je starosta obce povinen předat Ministerstvu vnitřní záležitosti zprávy o průběhu záchranných a likvidačních prací prostřednictvím operačních a informačních středisek IZS.

Starosta obce s rozšířenou působností je povinen dle §18 zákona č. 240/2000Sb., o krizovém řízení (tzv. krizový zákon) zabezpečit připravenost správního obvodu na řešení krizových situací. Kontroluje a řídí přípravná opatření, činnost související s řešením krizových situací a činnost ke zmírnění jejich následků prováděná územními správními úřady s působností ve správním obvodu obce. Za tímto účelem zřizuje a řídí bezpečnostní radu obce s rozšířenou působností pro území správního obvodu, organizuje přípravu správního obvodu obce na krizové situace a podílí se na jejich řešení, schvaluje po projednání v bezpečnostní radě krizový plán obce. Dále

starosta zřizuje a řídí krizový štáb, plní úkoly stanovené hejtmanem a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení a odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností dle §12 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému je povinen zajistit připravenost správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva.

V § 19 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení obecní úřad obce s rozšířenou působností musí zajišťovat připravenost správního obvodu na krizovou situaci. To znamená, že působí v součinnosti s hasičským záchranným sborem kraje při zpracování krizového plánu obce, plní úkoly podle krizového plánu obce s rozšířenou působností a vede přehled možných zdrojů rizik, které by mohly vést ke vzniku krizové situace.

2 BEZPEČNOST OBYVATEL

2.1 Vymezení pojmu bezpečnost

Existuje řada definic pro to, jak vymežit bezpečnost. Podle Ministerstva vnitra [15] je bezpečnost definována jako: *„stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita a spolehlivost. Je to tedy míra stability systému a jeho primární a sekundární adaptace.“*

S jiným pojetím bezpečnosti se můžeme setkat v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému ve znění pozdějších předpisů. Z tohoto zákona plyne, že: *„ochrana obyvatelstva je plnění úkolů civilní ochrany; zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení jeho života, zdraví a majetku.“*

V této práci se přikláním k definici Fialy s Viláškem [6 str. 17]. Ti ve své knize na bezpečnost nahlízejí z užšího pohledu:

- vnější bezpečnost území, tj. míra neexistence či eliminace vnějších hrozeb (např. obrana státu, koalice);
- vnitřní bezpečnost území, tj. míra neexistence či eliminace vnitřních hrozeb (např. odolnosti proti kriminalitě, terorismu, migraci atd.).

Bezpečnost, a její zajišťování, se týká všech občanů a patří mezi témata, která jsou stále více v centru pozornosti a mohou se vztahovat k celé řadě oblastí, jako např. zdraví a života osob, bezpečnosti majetku, podnikání, ekonomické bezpečnosti, sociální bezpečnosti či informační bezpečnosti aj.

Ochrana obyvatelstva v České republice je upravena Bezpečnostní strategií ČR, která je aktualizovaná v roce 2011. Nová Bezpečnostní strategie ČR [17] navazuje na předchozí strategii z roku 2003. Její ambicí je lepší systémový a koordinovaný rámec prosazování bezpečnostních zájmů ČR. Tato nová strategie klade větší důraz na provázání jednotlivých národních, bilaterálních i multilaterálních nástrojů při prosazování bezpečnostních zájmů ČR. Samostatně se ochranou obyvatelstva zabývá Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.[3] Jde

o dokument zásadního významu, který zohledňuje přípravu a realizaci opatření k ochraně obyvatelstva v kontextu s existujícími ale také předpokládanými bezpečnostními hrozbami. Koncepce řeší kromě jiného problematiku bezpečné společnosti, oblast připravenosti pracovníků veřejné správy, právnických a fyzických osob včetně školní mládeže, základní organizační a technická opatření ochrany obyvatelstva (varování, evakuace, ukrytí, nouzové přežití, ochrana osob před kontaminací, humanitární pomoc, spolupráce s neziskovými organizacemi, monitorování radiační, chemické a biologické hrozby a; informování obyvatelstva) a otázky plánování a řešení opatření k ochraně obyvatelstva pro mimořádné události, nevojenské a vojenské krizové situace, včetně připravenosti sil a prostředků a materiálního a finančního zabezpečení.

2.2 Subjekty zaručující bezpečnost v obci

Do dnešního systému bezpečnostních orgánů patří řada subjektů, které zajišťují bezpečnost v obci. Do systému bezpečnostních orgánů jsou zařazeny subsystemy, a mezi které patří Policie ČR, Obecní policie a soukromé bezpečnostní služby. Jednou z možných alternativ při ochraně bezpečnosti v jednotlivých problémových obcích jsou i tzv. asistenti prevence kriminality.

Brabec [1 str. 13] uvádí, že Policie ČR je: „*státní orgán činný v trestním řízení podílející se na prevenci. Obecní policie pak jsou orgány samosprávy zaměřené převážně na otázky veřejného pořádku a správních činností s významným podílem na prevenci. Soukromé bezpečnostní sbory pak chápeme jako soukromé, smluvní, na komerčním základě provozované subjekty prevence kriminality a zločinnosti, jejichž úkoly a pravomoci vycházejí ze zákonů a smlouvy se zákazníkem.*“

2.2.1 Policie ČR a její vztah k obci

V oblasti bezpečnosti občanů, ochrany majetku a veřejného pořádku vystupuje Policie ČR jako výkonný orgán státní moci. Policie ČR se řídí zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon jasně vymezuje její úkoly, organizace a oprávnění.

Podle Fialky a Viláška [6 str. 124] je: „*Policie ČR centrálně řízená organizace v rezortu ministerstva vnitra a její rámcové řídicí a organizační struktury tvoří Policejní prezidium ČR, správy krajů a hlavního města Prahy a územní obvody.*“

Financování její činnosti je zabezpečováno v rámci rozpočtové kapitoly ministra vnitra ze státního rozpočtu a její příjmy jsou příjmem státního rozpočtu a jejich výběr kontroluje ministerstvo financí.“

Spolupráce mezi Policií ČR a obcí je upravena jejich základními zákony, tj. zákonem o obecní policii a o Policii ČR. Dle § 1 zákona o obecní policii se uvádí, že obecní policie spolupracuje v rozsahu stanoveném tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem s Policií ČR. Spolupráce mezi těmito subjekty je zaměřena především na upozorňování orgánů i osob na skutečnosti, které se dotýkají jejich činnosti a mohou vést k ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti.

V § 16 zákona o Policii ČR je uvedeno, že útvar Policie ČR může uzavřít s obcí nebo městskou částí písemnou koordinační dohodu ke společnému postupu při zabezpečování místního veřejného pořádku. Jasně vymezený obsah spolupráce podle koordinační dohody bude vždy záviset na samotných partnerech. Jednotlivé části dohody je třeba zpracovat tak, aby obě smluvní strany měly práva a povinnosti z nich plynoucí vzájemně vyvážené. I když zákon o Policii ČR vymezuje koordinační dohody jako nástroj pro místní záležitosti veřejného pořádku, není vyloučeno, aby do nich byla zahrnuta též spolupráce i v jiných oblastech působnosti obou orgánů. Jde např. o koordinaci práce s menšinami nebo při potírání extremistické činnosti.

2.2.2 Obecní (městská) policie

Macek [10] uvádí, že subjektem, který je nejvýznamnější pro zabezpečení některých měst a obcí je jednoznačně obecní policie. Tento orgán obce je činný ve všech větších městech ČR, ale i v obcích s poměrně malým počtem obyvatel. Obecní policie v řadě obcí souběžně působí s Policií ČR. Jejich činnost se překrývá především z hlediska jejich místní působnosti. Pokud jde o úkoly, resp. o věcnou působnost obecních policií, tak jsou odlišeny od Policie ČR tím, že obecní policie zaměřují svoji činnost zejména na oblast místních záležitostí veřejného pořádku.

Právní základ provozování a zřizování obecní policie upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), který ustanovuje, že obec si může zřídit obecní policii na základě zvláštního zákona. Jedná se o zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších předpisů.

Obecní policie, zřízená v obci, která je městem nebo statutárním městem a v hlavním městě Praze, je označována jako městská policie. Obecní police řídí starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem.

Místní působnost obecní policie je vymezena katastrálním územím obce. Podle §3 a může být zajištěna bezpečnost obce prostřednictvím obecní policie i v obcích, které ji nezřídily. Zákon o obecní policii dává možnost těmto obcím uzavřít veřejnoprávní smlouvu.

Macek [10] ve své publikaci uvádí, že obecní policie je tvořena zaměstnanci obce zařazenými do obecní policie, kteří:

- splňují kritéria stanovená pro strážníky, avšak nesplňují kritérium odbornosti – čekatelé;
- splňují všechny podmínky, včetně kritéria odbornosti – strážníci;
- nejsou čekatelem nebo strážníkem.

Rozsah úkolů, které zákon o obecní policii v § 2 svěřuje obecním policiím a jejich pracovníkům, je poměrně široký a zaměřuje se zejména na oblast místních záležitostí veřejného pořádku. Při jejich zabezpečování a plnění dalších úkolů obecní policie:

- přispívá k ochraně bezpečnosti osob a majetku;
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití;
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce;
- podílí se na dohledu bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích;
- podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku;
- provádí dohled nad dodržováním čistoty veřejných prostranství v obci;
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce;
- za účelem zpracování statistických údajů poskytuje Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii aj.

Podle § 4 zákona o obecní policii se strážníkem může stát občan České republiky, který je bezúhonný, spolehlivý, je starší 21 let, zdravotně způsobilý, dosáhl středního

vzdělání s maturitní zkouškou a má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů.

Základní povinností strážníka je podle zákona o obecní policii při zákrocích a plnění úkolů dbát na cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní. Nepřipustit, aby osobám vznikla bezdůvodná újma. Strážník je dále povinen, provádí-li úkon spojený se zásahem do jejich práv nebo svobod, poučit příslušné osoby o jejich právech. Dále je povinen poskytnout pomoc v rozsahu svých oprávnění a povinností každému, kdo o ni požádá. A při výkonu své pravomoci musí prokazovat svou příslušnost k obecní policii stejnokrojem s příslušným odznakem, identifikačním číslem a názvem obce. Obec odpovídá za škodu způsobenou strážníkem v souvislosti s plněním úkolů stanovených zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem.

Strážník podle zákona o obecní policii je oprávněn požadovat prokázání totožnosti, předvést osobu, odebrat zbraň, zakázat vstup na určená místa, otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor. Mezi jeho další oprávnění patří např. odejmutí věci, oprávněnost ke vstupu do živnostenských provozoven, použití donucovací prostředků, psa či služební zbraně.

2.2.3 Asistenti prevence kriminality

Jednou z dalších možných alternativ, jak snížit kriminalitu v problémových obcích, je zavedení tzv. asistentů prevence kriminality. Většinou jde o hlídky tvořené převážně z romských občanů, které pomáhají městským strážníkům. Oproti nim však nemají téměř žádné pravomoci, nejsou ozbrojeni a působí jen svou autoritou. Tyto hlídky byly zřízeny např. v Novém Boru, Svitavách, Vysokém Mýtě, Varnsdorfu či Novém Bydžově. Jedná se o jednu z možných cest k řešení napětí v některých lokalitách. Jejich cílem je zejména udržovat pořádek v rizikových částech města, bránit ničení majetku, uklidňovat spory mezi sousedy a v dopoledních i odpoledních hodinách dohlížet na bezpečnost v okolí škol a školek. Dohlíží také na to, aby nedocházelo ke konfliktům mezi dětmi z romských komunit s ostatními dětmi. Mezi další úkoly patří také např. i přesvědčování bezdomovců (jinou než policejní formou) k respektování běžných norem, které jsou pro většinu lidí samozřejmostí. Nejlepší z těchto asistentů dostávají možnost stát se strážníkem městské policie a být tím příkladem pro ostatní členy své komunity.

Romští asistenti již v minulosti fungovali jako součást týmů na sociálních odborech radnic. Asistenti pracovali také s dětmi z dětských domovů a učili je základním dovednostem, které budou v životě potřebovat, hospodařit s penězi a řadu dalších, pro běžnou populaci samozřejmých, věcí. Výjimkou nebyly ani případy, kdy pomáhali mladým Romům dostat se ze závislosti na drogách nebo alkoholu. Program romských asistentů na sociálních odborech skončil s příchodem ministra Jaromíra Drábka kvůli nedostatku finančních prostředků. [24]

2.2.4 Soukromé bezpečnostní služby

Soukromé bezpečnostní služby se začaly vyvíjet až po roce 1989. Tento subjekt a jeho vymezení v oblasti zabezpečení bezpečnosti definuje Macek[10]. Uvádí, že soukromé bezpečnostní služby doplňují jak státní, tak i obecní policejní sbory při ochraně bezpečnosti osob a majetku, přičemž zaplňují různá místa a úseky činnosti tak, aby byly chráněny, a tím nepřispívaly ke zhoršování bezpečnostní situace v katastrálních územích obcí.

Soukromé bezpečnostní služby jsou na rozdíl od státní a městské policie hrazeny ze soukromých zdrojů a jsou poskytovány na komerční bázi. Obce si mohou tyto služby objednat jako doplňkové, na zvýšení bezpečnosti ve své obci. Za tuto službu musí soukromým subjektům zaplatit.

Podle Macka [10] je působnost soukromých bezpečnostních služeb v porovnání se státní a obecní policií poměrně užší. Zúžena je rovněž jejich místní působnost, která je omezena na smluvně dojednaná místa jejich činnosti. Přesto jsou soukromé bezpečnostní služby dnes již významným doplňkem při zajištění klidu a pořádku na katastrálních územích obcí a měst.

Od roku 2009 jsou tendence ze strany Ministerstva vnitra [16], které směřují k vytvoření zákona o bezpečnostních službách. Přípravě zákona byla věnována velká pozornost. Při jeho tvorbě bylo využito zkušeností z aplikace řady zahraničních modelů, z poznatků z praxe, ze znalostí a z mnohaletých snah o speciální právní úpravu. Při přípravě zákona se také vycházelo ze zkušeností odborníků z řad bezpečnostních agentur. I přes politickou snahu nebyl tento zákon prozatím prosazen.

K této problematice se vyjádřil i Maršíček v Parlamentních listech [12] ze dne 7. 2. 2013, ve kterých uvádí, že zákon o soukromé bezpečnostní službě je ve stadiu připomínkového řízení. A souhlasí s tím, že je zapotřebí činnost soukromých bezpečnostních agentur regulovat zvláštním zákonem. Maršíček říká: „*Nelze totiž tolerovat situaci, kdy vykonávají specifickou činnost živelně, jen na základě živnostenského oprávnění.*“ Zároveň k tomu také dodává, že návrh zákona budí dojem, že je „prolobován“ velkými agenturami a záměrně koncipován tak, aby tyto velké agentury ovládaly poskytování bezpečnostních služeb a vyřadily konkurenci malých agentur. Z těchto a dalších důvodů, které jsou uvedeny v článku, tvrdí, že Ministerstvo vnitra zpracovalo nekvalitně návrh zákona o soukromé bezpečnostní službě a že vláda by ho v této formě neměla přijímat.

2.3 Požární ochrana

Podle příručky pro člena zastupitelstva obce [22] patří do samostatné působnosti v oblasti požární ochrany zřizování jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, jakož i její zabezpečení po stránce finanční a materiální. Patří sem i zpracovávání dokumentace požární ochrany v souladu s nařízením vlády⁴ a vydávání obecně závazných vyhlášek obce, jako např. požární řád obce, podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích pořádaných obcí a také zabezpečení zdrojů vody pro hašení požárů.

2.3.1 Jednotky požární ochrany s územní působností

Každá obec v České republice musí podle zákona o požární ochraně zajistit na svém území plošné pokrytí jednotkami požární ochrany. Tuto povinnost může obec zajistit dvěma způsoby: Prvním je zřízení a správu jednotky sboru dobrovolných hasičů obce. Ve druhém případě se obce sdružují k vytvoření společné jednotky. Argumentem pro takový postup je skutečnost, že náklady na zřízení vlastního sboru dobrovolných hasičů dosahují i desítek milionů korun.

V případě, že jde o obec, ve které se nachází mnoho rizikových objektů, může si zajistit za úplatu ochranu svého území u profesionální jednotky Hasičského záchranného sboru. Z tohoto příspěvku lze pak v této profesionální jednotce zakoupit potřebné vybavení či zvýšit počet sloužících hasičů.

---

⁴ Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně

Jednotlivé JPO členíme z hlediska územní působnosti na JPO I, JPO II, JPO III. Z hlediska místní působnosti na JPO IV, JPO V a JPO VI. Jednotky požární ochrany s územní působností plní úkoly na výzvu územně příslušného operačního a informačního střediska Hasičského záchranného sboru, provádí zásah i mimo katastrální území obce, v níž jsou dislokovány.

Jednotky kategorie JPO I

Charakteristika: Jednotka požární ochrany Hasičského záchranného sboru; výjezd jednotky do 2 minut od vyhlášení poplachu, operační působnost do 20 minut jízdy, jednotka složená z příslušníků HZS ČR. Zřizovatel: Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje

Jednotky kategorie JPO II

Charakteristika: Jednotka požární ochrany sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání; výjezd jednotky do 5 minut od vyhlášení poplachu, operační působnost do 15 minut jízdy; zásahová činnost mimo katastr obce (v rámci přenesené působnosti obcí), jednotka plní úkoly v oblasti ochrany obyvatel. Zřizovatel: Vybraná obec

Jednotky kategorie JPO III

Charakteristika: Jednotka požární ochrany sboru dobrovolných hasičů obce, v níž jsou zařazeni členové, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, výjezd jednotky do 10 minut od vyhlášení poplachu, operační působnost do 10 minut jízdy, jednotka složená z členů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce. Zásahová činnost mimo katastr obce (v rámci přenesené působnosti obcí), jednotka plní úkoly v oblasti ochrany obyvatel. Zřizovatel: Vybraná obec

Jednotky kategorie JPO IV

Charakteristika: Jednotka hasičského záchranného sboru podniku složená ze zaměstnanců podniku; výjezd do 2 minut od vyhlášení poplachu, zajišťuje zásah na území podniku. Mimo území podniku poskytuje speciální požární techniku na výzvu územně příslušného operačního střediska zpravidla na základě uzavřené písemné dohody. Zřizovatel: právnická nebo podnikající fyzická osoba.

Jednotky kategorie JPO V

Charakteristika: Jednotka požární ochrany sboru dobrovolných hasičů obce, v níž jsou zařazeni členové, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně; výjezd do 10 minut od vyhlášení poplachu, zajišťuje zásah na katastrální území obce. Zřizovatel: obec.

Jednotky kategorie JPO VI

Charakteristika: Jednotka požární ochrany sboru dobrovolných hasičů podniku, v níž jsou zařazeni členové, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně; výjezd do 10 minut od vyhlášení poplachu, zajišťuje zásah na území podniku. Mimo území podniku poskytuje speciální požární techniku na výzvu územně příslušného operačního střediska, zpravidla na základě uzavřené písemné dohody. Zřizovatel: právnická nebo podnikající fyzická osoba.

Podle § 29 zákona o požární ochraně zabezpečuje obec v samostatné působnosti pro členy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce preventivní zdravotní prohlídky a zabezpečuje také jejich odbornou přípravu.

Vybrané obce se rovněž starají o plošné pokrytí v rámci požárního poplachového plánu vyššího územního celku. Plošné pokrytí jednotkami požární ochrany představuje systém organizace, vybavení a dislokace jednotlivých druhů jednotek s cílem zabezpečit území obce podle stupně nebezpečí požadovaným počtem sil a prostředků, a to v návaznosti na dojezdové časy. Proto mají obce s větším požárním rizikem, (např. velké aglomerace) hustší síť hasičských stanic a nižší dojezdové časy jednotek ve srovnání s méně osídlenými oblastmi. Samozřejmou povinností každé obce je vytvářet podmínky pro hašení požárů a pro záchranné práce, zejména udržovat volné příjezdové komunikace a nástupní plochy pro požární techniku, únikové cesty a přístup k nouzovým východům, k zařízením elektrické energie, a k uzávěrům vody, plynu a topení.

2.3.2 Hasičský záchranný sbor

Podle autorů Vlčka a Vetešníka [22] je jedním z nejdůležitějších orgánů při výkonu požární ochrany bezesporu Hasičský záchranný sbor České republiky, který byl zřízen jako profesionální sbor k ochraně života, zdraví občanů a majetku před požáry a k poskytování pomoci při mimořádných událostech. Hasičský záchranný sbor je základní složkou IZS. Pod jeho působnost zařazujeme ochranu obyvatelstva –

kromě samotného hašení a likvidace požárů zejména i ukrytí, varování, evakuace a nouzové přežití.

Prostřednictvím svých operačních středisek hasičského záchranného sboru nasazuje, případně koordinuje síly a prostředky při požárech a jiných mimořádných událostech podle ohlášení na linky tísňového volání 150 a 112. Zodpovídá za plošné pokrytí územními jednotkami požární ochrany.

Hasičský záchranný sbor kraje spolupracuje s obcemi na poli preventivní výchovy obyvatelstva, a také pokud jde o plošné pokrytí území požární technikou a spolufinancování svého provozu obcemi.

2.3.3 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce

Každá obec zřizuje a spravuje jednotku sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen SDH), pokud na základě zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně nesdružila prostředky s jinými složkami k vytvoření společné jednotky. Starosta obce jmenuje a odvolává velitele této jednotky po vyjádření hasičského záchranného sboru kraje.

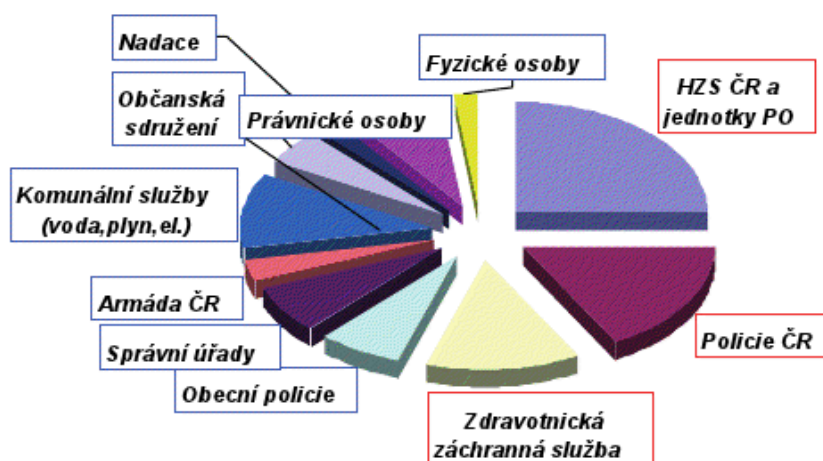
Podle příručky zastupitelstva obce [22 str. 85] „jednotky SDH obcí působí při zdolávání požárů, při záchranných pracích a plní úkoly obce v souvislosti s ochranou obyvatelstva (evakuací, ukrytím, nouzové přežití obyvatelstva). Jednotky SDH obcí se v návaznosti na plošné pokrytí dělí na jednotky s územní působností a na jednotky s místní působností.“

Fiala s Viláškem [6] uvádí, že členy hasičského sdružení jsou příslušníci jednotky a další členové, např. bývalí aktivní hasiči a další občané. Významnou složkou činnosti je práce s mládeží. Tradičně se hasičská sdružení podílejí i na společenském životě obcí. Dobrovolná hasičská sdružení se tak významně podílejí na ochraně obyvatelstva.

2.4 Integrovaný záchranný systém ve vztahu k ORP

Základním právním předpisem je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Tento zákon vymezuje IZS jako systém spolupráce a koordinace postupu všech jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. IZS existuje v České republice od roku 2001.

Složky IZS dělíme na základní a ostatní podle § 4 zákona o integrovaném záchranném systému. Mezi základní složky patří Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí území, Zdravotnická záchranná služba, Policie ČR. Do ostatních složek zařazujeme např. vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil (Armáda ČR a Hradní stráž), ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany. Podíl jednotlivých složek IZS ilustruje níže uvedený obrázek 1.

Obrázek 1: Podíl jednotlivých složek IZS

Zdroj: [25]

V brožurě Integrovaný záchranný systém a požární ochrana [25] je popsána působnost a úkoly obecního úřadu obcí s rozšířenou působností a jeho starosty. IZS byl až do konce 2002 budován především jako systém okresní. Jedním z důvodů bylo, že i základní složky IZS byly organizovány na okresní úrovni a přednosta okresního úřadu jako představitel státní správy měl zákonem stanoveny pravomoci při přípravě a koordinaci záchranných a likvidačních prací. S reformou státní správy došlo 1. 1. 2003 k přenesení některých úkolů okresního úřadu a pravomocí přednosta okresního úřadu na obecní úřad obce s rozšířenou působností a starostu této obce. V oblasti problematiky IZS a požární ochrany obec s rozšířenou působností spolupracuje s krajem. Je zřejmé, že obce nemohou tyto úkoly bez komplexního

servisu hasičského záchranného sboru kraje plnit. Úkolů⁵ je totiž značné množství, a tak hasičský záchranný sbor kraje pro potřeby ORP kromě jiného:

- koordinuje záchranné a likvidační práce;
- organizuje součinnost mezi obecním úřadem obce s rozšířenou působností a územními správními úřady s působností v jeho správním obvodu a ostatními obcemi;
- organizuje instruktáže a školení v přípravě složek IZS zaměřené na jejich vzájemnou součinnost;
- seznamuje ostatní obce, právnické a fyzické osoby ve svém správním obvodu s charakterem možného ohrožení obyvatel, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi;
- zpracovává vnější havarijní plán, pokud to vyplývá ze zvláštního právního předpisu a zóna havarijního plánování nebezpečného podniku nepřesahuje správní obvod obecního úřadu obce s rozšířenou působností.
- zajišťuje havarijní připravenost stanovenou havarijním plánem kraje a vnějšími havarijními plány a ověřuje ji cvičeními.

Zákon o integrovaném záchranném systému stanoví orgánům obce, aby zajišťovaly připravenost obce na mimořádné události a podílely se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva.

Za tím účelem obecní úřad každé obce má převážnou část úkolů směřovaných do oblasti ochrany obyvatelstva (zejména varování, evakuace a nouzového přežití). Přímo do oblasti vztahující se k záchranným a likvidačním pracím patří úkoly:

- organizuje přípravu obce na mimořádné události;
- podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS.

Starosta každé obce při zajišťování úkolů obce v rámci jejich podílu na provádění záchranných a likvidačních prací:

---

⁵ Úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností plní hasičský záchranný sbor kraje dle § 12 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

- zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím;
- organizuje po dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou obce s rozšířenou působností evakuaci osob z ohroženého území obce;
- organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce;
- je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

Významným nástrojem obce při provádění záchranných a likvidačních prací i v úkolech na úseku ochrany obyvatelstva je jednotka sboru dobrovolných hasičů obce. Další složkou IZS, která se podílí na provádění záchranných a likvidačních prací, je obecní (městská) policie, která, pokud je zřízena, je často do IZS začleněna jako ostatní složka na základě dohody o plánované pomoci na vyžádání.

2.5 Kamerové sledování veřejných prostranství a institucí

Podle Ministerstva vnitra ČR [2] je nejčastějším důvodem používání kamerového systému ochrana majetku, ochrana osob, prevence proti vandalismu, ochrana pořádku na veřejnosti, odhalování, prevence a postih trestné činnosti, získávání důkazů pro orgány činné v trestním řízení a prevence v boji proti terorismu. Problém však spočívá v tom, že geometricky rostoucím zaváděním kamerových systémů a monitorováním je vážně narušeno soukromí. Je tedy nutné najít určitou rovnováhu mezi deklarovanými účely použití kamerového systému a rozsahem soukromí.

Kamerový systém je Úřadem pro ochranu osobních údajů uznáván za legitimní a legální možnost k ochraně majetku a zdraví osob a k zabezpečení ostatních právem chráněných zájmů. Na druhou stranu musí být ovšem splněny veškeré podmínky Zákona o ochraně osobních údajů⁶, dodrženy všechny stanovené principy a zároveň musí být splněna přiměřenost a úměrnost zásahu do osobnostních práv.

Nevýhodou kamerového systému je, že jeho použitím dochází k neselektivnímu výběru osob, tj. ke sledování velké skupiny osob, z nichž jen velmi malé procento skutečně nějakou trestnou činnost proti právům správce páchá. Záznam

---

⁶Přiměřenost a úměrnost zásahu do osobnostních práv subjektů údajů je upravena v § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

z kamerového sledování pak může být použit i proti "poctivým" lidem, kteří neporušují právo, ale jsou díky kamerám snadno identifikovatelní. Případné zneužití by na tyto osoby mělo výrazný osobnostní dopad, ačkoliv – a to je nutné opět zdůraznit – nejde o osoby, které by se něčím provinily.

Monitorování veřejně přístupných prostor je možné v případě, že bude odděleno kamerové sledování náhodně kolemjdoucích lidí, kteří nehodlají veřejnou instituci (např. úřad) navštívit a tím pádem nesmí být sledováni, a lidí, kteří veřejně přístupnou instituci navštíví, přičemž při odůvodněných případech zde lze kamerový systém umístit. Zároveň je ale nutné brát ohled na zaměstnance, kteří v monitorovaných prostorách pracují, mohlo by totiž dojít k porušení zákona, konkrétně práva na ochranu jejich soukromí na pracovišti⁷.

Důležitý je fakt, že veřejnost musí být jasně a trvale informována o přítomnosti kamerového systému a o jménu osoby, která je za kamerový systém zákonně odpovědná. S ohledem na lidská práva by lidé měli vědět, že jsou kamerově sledováni, nebo přinejmenším by měl být kamerový systém viditelný. Dále by měli dostat informaci o tom, kdo je odpovědný za uchování dat a jejich bezpečí. Osobní data procházející přes automatické zpracování musí být získána a zpracována slušně a zákonně, musí být uchovávána pouze pro zákonné účely a nepoužívána v rozporu s těmito účely.

Lidem musí být navíc umožněn přístup k datům, která jsou o nich shromažďována, dále by měli být informováni o tom, kam jsou data dále předávána (jakým osobám a institucím) a o účelu jejich zpracování. Platí zde však výjimka: pokud by přístup k těmto datům ohrožoval boj s kriminalitou nebo její prevenci, přístup může být odepřen. Pak se jedná o vyvažování zájmů.⁸

---

⁷ § 316 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce

⁸ Blíže se k této problematice dočtete na stránkách Ministerstva vnitra České republiky <http://www.mvcr.cz/clanek/kamerove-sledovani-verejnych-prostranstvi-a-instituci.aspx>

3 ANALÝZA A MODELOVÁNÍ FINANČNÍCH POTŘEB OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ SE ZAMĚŘENÍM NA BEZPEČNOST

Následující část se věnuje analýze finančních potřeb obcí na zajištění bezpečnosti na svém území. Nejdůležitější složkou zajišťující bezpečnost obyvatel, kterou si může obec zřídit na svém území, je bezesporu městská policie. Pro potřeby analýzy byla vybrána Městská policie v Pardubicích v obci s rozšířenou působností. Při vypracování následujících kapitol bylo vycházeno z dat získaných osobním pohovorem s ředitelem Městské policie v Pardubicích Ing. Petrem Kvašem.

Následující kapitoly se věnují ranním přechodům – BESIP, pultu centrální ochrany a signálu v tísni, postavení městské police v rámci IZS, kamerovému systému v Pardubicích, asistentům prevence kriminality. Dále budou zanalyzovány příjmy a výdaje Městské policie v Pardubicích. S pomocí metody modelování bude stanoven optimální počet strážníků a optimální finanční potřeby této obce s rozšířenou působností.

Následující kapitola se zaměří na neméně důležitou složku při zajišťování bezpečnosti v obci s rozšířenou působností Pardubice, kterou jsou bezesporu dobrovolní hasiči. Nejdříve rozeberu jednotlivé druhy jednotek požární ochrany s územní působností, dále pak s místní působností. V následující podkapitole zjistím optimální typ velikosti jednotky požární ochrany v Pardubicích v závislosti na možných rizicích, které mohou v Pardubicích nastat. V závěrečné kapitole provedu analýzu a modelování možných nákladů na zřízení a provoz jednotky sboru dobrovolných hasičů JPO II/2.

3.1 Městská policie Pardubice

3.1.1 Základní informace

Založení Městské policie v Pardubicích souvisí se změnami, jež nastaly po roce 1989 a po prvních demokratických volbách v listopadu roku 1990. Vznik městské policie byl umožněn nově přijatým zákonem č. 367/1990 Sb., o obcích. Tímto zákonem bylo obcím svěřeno do samostatné působnosti zabezpečování místních

záležitostí veřejného pořádku, a tím také oprávnění obecnímu zastupitelstvu zřídit pro zabezpečení těchto záležitostí obecní (městskou) policii. Proto ani město Pardubice nebylo výjimkou. Návrh rady města na zřízení městské policie byl předložen v červenci roku 1991. Zastupitelstvo přijalo tuto vyhlášku v březnu roku 1992. V tomto roce bylo také vypsáno výběrové řízení na ředitele městské policie. Tím se stal Ing. Petr Kvaš, který zastává tuto funkci dodnes. Od té doby se postupně začala budovat infrastruktura a vybavení městské policie.

3.1.2 Organizační struktura

Řízení Městské policie v Pardubicích spadá mezi kompetence primátorky města Pardubic, kterou je v současné době MUDr. Štěpánka Fraňková. Městská policie Pardubice se skládá z vedení městské policie, strážníků v přímém výkonu a strážníků v nepřímém výkonu služby. V roce 2012 bylo v Pardubicích na základě pracovního poměru zaměstnáno celkem 92 strážníků. V tabulce 2 je znázorněna organizační struktura strážníků Městské policie v Pardubicích, její změny za poslední dva roky a plánovaný stav na rok 2013.

Tabulka 2: Organizační struktura strážníků Městské policie Pardubice

Organizační struktura	Počet osob		
	2013	2012	2011
Vedení MP			
Ředitel	1	1	1
Zástupce ředitele pro výkon	1	1	1
Zástupce ředitele pro techniku	1	1	1
Velitel výkonu	1	1	1
Oddělení bez územní příslušnosti			
Oddělení operačních měst	7	7	7
Oddělení prevence a dohledu	3	3	3
Oddělení výjezdových hlídek	15	15	15
Oddělení psodůů	2	2	2
Oddělení jízdní policie	4	5	4
Oddělení řešení přestupků	4	3	4
Oddělení dopravy	5	5	5
Oddělení hlídek obvodů			
Obvod I - město	22	24	22
Obvod II - Polabiny, Rosice	9 (10)	8	8
Obvod III - Dubina, Pardubičky	9 (10)	8	7
Obvod IV - Dukla, Svítkov	9 (10)	8	7
Veřejnoprávní služby (Holice, Heřmanův Městec, Ostřešany, Mikulovice, Horní Jelení, Srnojedy)	2	0	2
Celkem strážníků	95 (98)	92	90

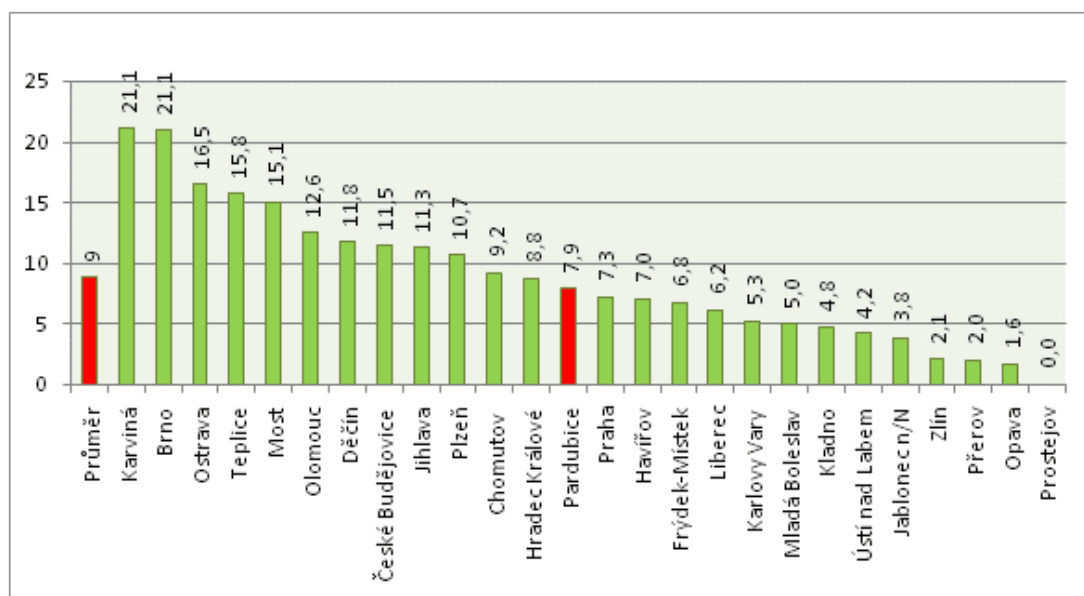
Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů od ředitele Městské policie Pardubice

Pro letošní rok 2013 je usnesením rady navrhováno navýšení počtu strážníků hlídkové služby o tři až šest a to mimo centrum města. Z opakovaných šetření veřejného mínění jednoznačně vyplývá, že zejména v okrajových částech jsou dle názoru obyvatel strážníci „málo vidět“.

Pro navýšení počtu strážníků v okrajových částech hovoří i fakt, že v současné době na základě závažných problémů se zajištěním veřejného pořádku v nočních hodinách v centru města musí vypomáhat strážníci z obvodu. V průměru tvoří tato výpomoc v centru až 20 % fondu jejich pracovní doby. Z pohledu zabezpečení veřejného pořádku v centru města je však tato výpomoc jednoznačně nezbytná. Je také méně nákladná než přijímání nových strážníků na plný úvazek do centra města, neboť ve dne je současný počet strážníků v centru optimální.

Kromě strážníků zaměstnává Městská policie Pardubice podle obrázku 3 ještě dalších 8 občanských zaměstnanců. V porovnání s ostatními statutárními městy v České republice mají podprůměrný počet občanských zaměstnanců. Celorepublikový průměr je 9 občanských zaměstnanců.

Obrázek 2: Porovnání počtu občanských zaměstnanců v Pardubicích s ostatními statutárními obcemi za rok 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů ředitele Městské policie Pardubice

3.1.3 Činnost Městské policie Pardubice

S rozvojem městské policie se tato policie stala zásadním hráčem na poli bezpečnosti a plynulosti silničního provozu v tzv. „dopravě v klidu“. V otázkách parkovacího systému ve městě hraje městská policie zásadní roli, protože Policie ČR se této problematice nevěnuje prakticky vůbec. Jelikož mají Pardubice více než 3000 placených míst v režimu placeného stání je činnost městské policie naprosto nezastupitelná.

Tabulka 3: Přehled činností evidovaných Městskou policií Pardubice v roce 2012

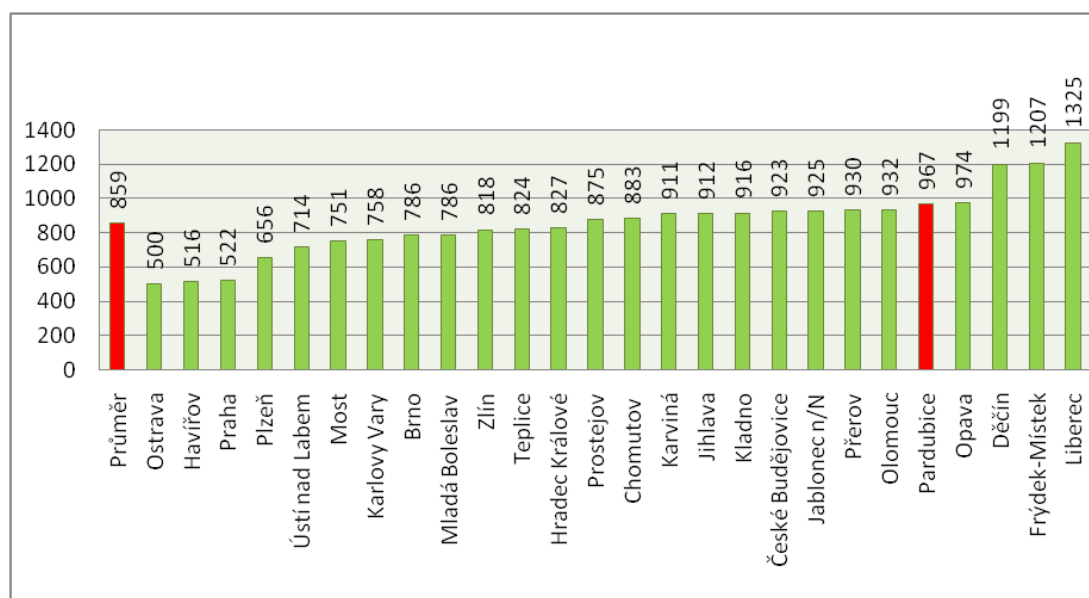
Přehled činností evidovaných městskou policií					
Čtvrtletí	I.	II.	III.	IV.	Celkem
Výjezdy k napadenému objektu	137	135	177	120	569
Signál v tísni	14	11	9	10	44
Použití VOAZ	11	8	10	14	43
Poskytnutí první pomoci	2	9	9	2	22
Odvoz na záchytnou stanici	53	65	43	42	203
Asistence u dopravní nehody	9	17	6	7	39
Nález věci – předání	15	35	39	36	125
Nález osoby	5	2	4	5	16
Odchyt psů a jiných zvířat	70	76	85	77	308
Spolupráce s RZS	61	54	69	74	258
Spolupráce s hasiči	7	5	4	4	20
Spolupráce s PČR	36	31	27	23	117
Telefon 156	242	319	286	209	1056
Osoby předvedené na PČR	1	1	3	1	6
Zadržení osob při TČ	15	10	13	11	49
Použití donucovacích prostředků	10	9	4	5	28
Krádeže	99	84	111	103	397

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů od ředitele Městské policie Pardubice

Další důležitou úlohou městské policie je pomáhat snižovat kriminalitu ve městě. Avšak zjistit přesná čísla, zdali se snížila po zavedení městské policie kriminalita, není v našem případě možné. Museli bychom si odpovědět na otázku: „Co by se stalo, kdyby před 20 lety městská policie nevznikla.“ V tomto případě by se musela kriminalita v Pardubicích porovnat s naprosto stejným městem, ve kterém není

městská policie zřízena. Takovéto město však v České republice nenajdeme. Je také třeba připomenout, že městská policie neslouží k potlačování kriminality; k tomu je určena Policie ČR. Městská policie má zajišťovat pouze veřejný pořádek.

Město Pardubice mají z hlediska veřejného pořádku a kriminality relativně dobrou a stabilizovanou pozici. Zároveň musíme dodat, že pokud vezmeme z hlediska charakteru či velikosti srovnatelná města, jako jsou např. Hradec Králové (114 strážníků), České Budějovice (103 strážníků) či Olomouc (115 strážníků), zjistíme, že na jednoho strážníka připadá vyšší počet obyvatel než u výše zmíněných měst. To je zřejmé i z obrázku 4, který znázorňuje počet obyvatel na jednoho strážníka ve statutárních městech ČR.

Obrázek 3: Srovnání počtu obyvatel na jednoho strážníka ve statutárních městech ČR za rok 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů od ředitele Městské policie Pardubice

Podle obrázku 4 jsou Pardubice čtvrté od konce v rámci počtu obyvatel na jednoho strážníka. Všeobecně platí fakt, že na 1000 obyvatel by měl být jeden strážník. Jelikož se v Pardubicích nenachází žádné vyloučené lokality nebo žádné zdroje větších nepokojů, mohl by být počet 967 na jednoho strážníka považován za optimální. Důležité je říct, že v Pardubicích není tato hranice překročena. Naproti tomu v Liberci připadá na jednoho strážníka 1325 obyvatel. Tato situace je způsobena nesprávným hospodařením města Liberce a nepřiměřeným zadlužením při

organizaci mistrovství světa v lyžování. Z tohoto důvodu byl pak počet strážníků snižen na minimum. Při překročení hranice 1200 obyvatel na jednoho strážníka nemůže městská policie splnit požadavky, které jsou na ni kladeny.

3.1.4 Ranní přechody - BESIP

Kromě zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti silničního provozu organizuje Městská policie v Pardubicích také ranní dohled na přechodech u škol a školek. Tato služba se jmenuje Ranní přechody – BESIP a je hrazená z rozpočtu městské policie. Tuto službu většinou vykonávají starší občané v důchodovém věku, kterým pomáhají městští strážníci. Dříve tato služba byla vykonávána těmito občany bez nároku na honorář. Jelikož nebyli občané ochotni zabezpečovat tuto službu bezplatně ve svém volném čase, byla v radničním zpravodaji uveřejněna výzva k náboru nových dobrovolníků. Na tu však nikdo nezareagoval a proto musela být motivace podpořena příspěvkem 1000 Kč za měsíc ranní služby. V Pardubicích fungují v současné době 4 dobrovolníci a 1 dobrovolnice. Tato služba funguje pouze dopoledne, kdy je koncentrace dětí v okolí škol a školek největší.

3.1.5 Pult centrální ochrany a Signál v tísni

Další neméně důležitou službou, kterou zajišťuje městská policie je pult centrální ochrany (dále jen PCO) a Signál v tísni. Služba v signálu v tísni je spojena s PCO a tudíž se nerozlišuje, zda jde o poplach v budově či zda je potřeba pomoci člověku. Strážníci městské policie spolu s PCO mají klíče od všech 50 smluvených domácností. K 31. 12. 2012 bylo na PCO připojeno celkem 180 objektů. Jejich struktura je patrná z tabulky 4.

Tabulka 4: Struktura hlídaných objektů Městskou policií Pardubice v roce 2012

Typ objektu	Počet
Mateřské školy	34
Základní školy	23
Střední školy	5
Úřady	18
Signál v tísni	50
Ostatní objekty	50
Celkem	180

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů od ředitele Městské policie Pardubice

V roce 2012 bylo na PCO Městské policie Pardubice registrováno celkem 596 narušení objektů. Z toho v 535 případech byl výjezd planý. Ve zbylých 33 případech šlo o skutečné narušení objektu. Signál v tísni využilo celkem 44 osob z 50 smluvních domácností. Ve 14 případech šlo o planý poplach, kdy došlo k chybě techniky či obsluhy. V dalších 30 případech vyjela hlídka strážníků k ostrému poplachu. Šlo tedy o případy, kdy byla pomoc namístě a kdy signalizace splnila svoji úlohu. Podle mého názoru je i v tomto případě taková služba nezastupitelná, a to především pro svou blízkost k hlídaným objektům a hlavně k nemohoucím osobám připojeným na Signál v tísni. Další výhodou této služby je snížení nákladů městské policie výběrem poplatku za hlídání objektů PCO: Tuto službu ani v tomto případě státní policie v žádném městě v České republice neposkytuje.

3.1.6 Postavení městské policie v rámci IZS

Městská policie v Pardubicích zaujímá v systému IZS tzv. nepřímou složku. Hlavní příčinou toho, že městská policie nepůsobí na území celého státu, je její omezená působnost územím daného města. Proto nemůže být základní složkou IZS, ale jen pomocnou. V praxi je však městská policie bezesporu rovnocenným partnerem všech ostatních složek IZS. Městská policie má při řešení mimořádných událostí nenahraditelnou roli, a to hlavně proto, že zná místní terén, dále při poskytování znalostí pro zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Na centrálu městské policie chodí hlasové zprávy od IZS. Proto při mimořádných událostech v obci vyjíždí také městská policie. Její úloha je díky znalosti místního terénu velmi důležitá.

U městské policie je tedy počítáno s úplně stejnou intenzitou, nasazením či technikou jako u ostatních složek IZS. Městská policie je také členem všech bezpečnostních rad a bezpečnostních komisí, ať už na úrovni města či kraje. V případě krizových situací se tedy počítá jak s lidmi, tak i s technikou a vybavením. Velkou výhodou toho, že městská policie není přímou složkou IZS je skutečnost, že v případě krizové situace jsou základní složky přesunuty dle potřeby do nejvíce zasažených oblastí. Oproti tomu městská policie je podřízena pouze městu Pardubice, které rozhoduje o další spolupráci s IZS. Obvykle se vyjíždí, např. při povodních, do postižených oblastí v režimu služební cesty, na náklady městské policie.

3.1.7 Kamerový systém města Pardubice

Kamerový systém se v Pardubicích buduje od roku 1997 a v současné době dohlíží na pořádek ve městě 12 kamer, které jsou však velmi zastaralé. Jejich vybudování stálo město 9 milionů korun. Z důvodu zastaralého systému se v současné době připravuje projektová dokumentace na nový kamerový systém. Z rozpočtu města je vyčleněno 12 milionů korun. Za tuto cenu se má pořídit více jak 30 moderních kamer, které budou rozděleny ze dvou třetin na sledování veřejného pořádku a z jedné třetiny na sledování dopravy. Vzhledem k plánovanému nákupu nových kamer se neprovádí žádná revize, údržba či obnova stávajícího systému. Můžeme tedy říci, že náklady na provoz jsou minimální.

Pro sledování záznamu z kamer by měl být přítomen operační důstojník. Existují dva druhy sledování prostřednictvím kamer. V prvním případě je vyčleněn tzv. operátor kamerového systému, který celou svou pracovní dobu sleduje a vyhodnocuje monitoring kamer. Ve druhém případě není vyčleněn žádný pracovník, který by prvotně sledoval dění v kamerovém systému a hledal protiprávní jednání. Tento přístup se uplatňuje i v Pardubicích. Kamery slouží pouze pro zpětné dohledání přestupků či trestných činů.

Příčinou této situace je skutečnost, že náklady na jednoho strážníka za rok jsou v průměru 0,5 milionů, pro nepřetržité sledování je zapotřebí minimálně 6 strážníků; jde tedy o navýšení o 3 miliony Kč.

Staré kamerové systémy budou v blízké budoucnosti nahrazeny technologicky vyspělými kamerami. Ty dokáží „najít“ např. odloženou tašku či hlídat vytyčený prostor proti vniknutí neoprávněných osob (zmiňme zde např. často devastovaný pomník Bratřanců Veverkových).

Na otázku, zda zavedením kamer došlo ke snížení kriminality, není jednoduché odpovědět. I kdybychom porovnali dvě naprosto stejná města, nahodilost kriminality je tak velká, že nikdy nezjistíme, zda by se trestný čin bez kamery nestal. S přítomností kamer je ale nepochybně spojen i pocit bezpečí, kdy lidé vědí, že v daném místě kamery jsou, a tím mohou změnit své chování. Tento preventivní přístup může snížit kriminalitu o 70 až 80 %.

3.1.8 Asistenti prevence kriminality

Městská policie může také zřídit program asistence prevence kriminality, na který lze čerpat dotaci z Ministerstva vnitra. V poslední době se v Pardubicích začínají objevovat také problémové oblasti jako např. ulice Milhaimova či oblast bývalých kasáren Hůrka. Do těchto oblastí se začaly stěhovat problémové rodiny nejen z Pardubic, ale i z okolních měst. Proto se město Pardubice společně s městskou policií rozhodlo tuto službu zřídit také na svém území. V současné době probíhá výběrové řízení. Tato služba je s úspěchem vykonávána např. v Mostě či v Ústí nad Labem.

Cílem této služby je, aby asistent prevence kriminality byl v této problémové lokalitě po celou svou pracovní dobu, a to minimálně 8 hodin denně. Jeho úkolem je vyřešit problémovou situaci, popřípadě přivolat městskou policii. Tuto službu nemohou po celou svou pracovní dobu zastávat městští strážníci, protože mají na starosti mnohem větší část území než jen danou problémovou oblast. Výhodou této služby je nejen nepřetržitá přítomnost a dlouhodobé ovlivňování způsobů a jednání problémových rodin, ale hlavně úspora nákladů v porovnání s finančními náklady na strážníky.

3.1.9 Příjmy Městské policie Pardubice

Městská policie v Pardubicích je hrazena ze třech nejdůležitějších zdrojů. **Prvním z nich je rozpočet města Pardubice.** Jelikož Pardubice nedostávají od státu či kraje žádné finanční prostředky, musí hradit veškeré výdaje spojené s fungováním a provozem z rozpočtu města Pardubice.

Druhým příjmem je příspěvek obcí, ve kterých vykonává Městská policie Pardubice svou činnost na základě veřejnoprávních smluv. Tato služba je zajišťována v pěti obcích a to konkrétně Holice, Ostřešany, Mikulovice, Smojedy a Horní Jelení. Celkově tyto obce přispívají přibližně 1 milionem Kč za rok.

Pro lepší představu uvedu příspěvek od největší obce Holice, které si objednávají od Pardubic 8 služeb v měsíci. Za jednu službu platí 6 000 Kč za 12 hodin služby strážníků, včetně všech ostatních nákladů. Za tuto službu tedy Holice zaplatí $8 \times 6\,000 = 48\,000$ Kč za měsíc. Ostatní obce si z důvodu vysoké ceny objednávají nejčastěji jen jednu službu, např. jedenkrát za týden. Holice si předem samy určí, ve

kterých dnech se bude služba vykonávat. Od roku 2013 si také mohou Holice objednávat i noční služby. Díky těmto příspěvkům mohlo být v roce 2012 nakoupeno například nové vozidlo Škoda Octavia, a to i s radarem na měření rychlosti.

Při analyzování a modelování finančních potřeb spojených s městskou policií se vycházelo z návštěvy starosty obce Holice v Čechách pana Mgr. Ladislava Effenberka. Tato obec s rozšířenou působností již delší dobu plánuje zřízení městské policie ve své obci. Při kalkulaci nákladů jsme došli k závěru, že částka 6 000 Kč placená Městské policii v Pardubicích za každou 12 hodinovou službu je naprosto zlomková v porovnání s plánovanými náklady na zřízení a provoz Městské policie v Holicích. Pokud budeme brát v úvahu zřízení městské policie, která by působila nepřetržitě, a to při minimálně 2 strážnících, budeme potřebovat minimálně 12 strážníků. Náklady na zřízení městské policie, tedy zřízení služebny, nákup výstroje, výzbroje, automobilu, radaru na měření rychlosti atd. jsou podle starosty vyčísleny na minimálně 6 000 000 Kč. K této částce musíme také připočítat roční provozní náklady na městskou policii, které byly v tomto případě vyčísleny na 7 000 000 Kč za rok. Pokud tedy při modelování budeme počítat se zajištěním služby od Městské policie Pardubice a to každý den v roce, 12 hodin denně, (365 služeb za rok x 6 000 Kč za 1 službu) vyjde nám částka 2 190 000 za rok. Podle ředitele Městské policie v Pardubicích by takovéto zajištění celoroční služby v Holicích bylo možné provést.

Z toho vyplývá, že tato služba je tedy pro Holice více než 3x levnější než roční náklady na provoz vlastní městské policie. Za tuto cenu by měli Holice zajištěn každodenní dohled na svém území a to po domluvě i v nočních hodinách. Díky této úspoře mohou Holice i nadále např. provozovat muzeum Emila Holuba, jehož provoz stojí ročně 4 500 000 Kč. Na provoz tohoto muzea by v případě zřízení městské policie z důvodu dlouhodobě schodkovitého rozpočtu již nezbyly žádné finanční prostředky. Starosta obce Holice se také brání zřízení vlastní městské policie proto, aby městská policie hrazená z rozpočtu obce nezastávala činnost státní policie.

Třetím příjmem Městské policie v Pardubicích je 50% podíl z vybraného manipulačního poplatku. Městská policie si účtuje 400 Kč za nasazení „botičky“. Z této částky dostane od města zpět 200 Kč, které plynou do provozních nákladů, a ze kterých jsou financovány náklady na auto, řidiče, „botičky“ atd.

Díky městské policii plyne do rozpočtu města Pardubic výnos z provozu parkovacího systému. Městská policie je jediným subjektem, který zabezpečuje dohled nad parkovacím systémem v centru města. Jedná se o více než 3000 míst v režimu placeného stání. Finanční výnos z parkovacího systému podruhé v historii překročil hranici 20 milionů Kč. Tím systém plní svou funkci regulace „dopravy v klidu“.

Městská policie také ukládá sankce v blokovém řízení. Za rok 2012 bylo v rámci řešení přestupků uloženo celkem 14 757 pokut v souhrnné výši 4 371 000 Kč. Tyto pokuty jsou však tvořeny ze sta procent příjmem města, a nejsou příjmem městské policie

3.1.10 Výdaje Městské policie Pardubice

Přehled výdajů městské policie v roce 2012 je zobrazen v tabulce 5. Z tabulky je patrné, že náklady na městskou policii byly 52 735 400 Kč. Ze schváleného rozpočtu nebylo čerpáno 1 994 217 Kč, a to zejména z důvodu pokračování přípravných prací na novém kamerovém systému. Největší část výdajů tvoří mzdy tj. 30 015 070 Kč a odvody na sociální a zdravotní pojištění 10 145 601 Kč. Na provoz městské policie bylo vynaloženo 8 434 766 Kč. Do této položky se zařazují např. ochranné pomůcky, léky a zdravotní materiál, prádlo, oděv, voda, elektřina, pohonné hmoty, opravy, školení atd.

Tabulka 5:Náklady Městské policie Pardubice v roce 2012

Text	Schválený rozpočet 2012	Skutečný rozpočet 2012
Provoz MP	8 480 400	8 434 766
Strojní investice	665 000	440 905
Mzdy	30 030 000	30 015 070
Soc. a zdrav. Pojištění	10 190 000	10 145 601
Obnova výstroje MP	300 000	300 000
Obnova kamerového systému	1 135 000	168 168
Informační systém Mp	935 000	302 297
Ostatní výdaje	1 000 000	934 376
Celkem	52 735 400	50 741 183

Zdroj: výroční zpráva Městské policie Pardubice

3.1.11 Modelování ideálního počtu strážníků zajišťující bezpečnost v obci s rozšířenou působností

Z opakovaných průzkumů veřejného mínění je patrný nedostatek strážníků **v okrajových částech města**. Tuto službu vykonávalo v roce 2012 podle tabulky 4 v každém obvodu 8 strážníků. V letošním roce byl tento počet na každé služebně navýšen z 8 na 9. Do okrajových částí města byli přijati 3 noví strážníci. Podle usnesení rady by však na těchto služebnách bylo potřeba minimálně 10 strážníků. **Městská policie by tedy měla do okrajových oblastí přijmout další 3 nové strážníky.**

Městská policie v Pardubicích vykonává **v rámci veřejnoprávní služby** svoji činnost v obcích Holice, Heřmanův Městec, Ostřešany, Mikulovice, Horní Jelení a Srnojedy. Na tuto činnost nebyli podle tabulky 4 vyčleněni v roce 2012 žádní strážníci, proto tuto službu museli vykonávat strážníci z jiných městských obvodů. Pro rok 2013 jsou na tuto službu vyčleněni 2 strážníci z městského obvodu č. I, což je dle mého názoru velmi málo. Jedním z důvodů je skutečnost, že minimálním počtem na jednu směnu jsou dva strážníci. O tuto službu, která je vykonávána ve dvanáctihodinových směnách, je obrovský zájem, a to nejen u výše zmíněných obcí. Zájem je hlavně u nočních směn, které poskytuje i Městská policie v Pardubicích. Domnívám se, že pro tyto služby by bylo zapotřebí navýšit počet strážníků ze 2 na 6. **Podle mého zjištění by bylo optimální přijmout navíc 4 strážníky.** Tím by se podařilo zajistit tyto služby v souladu s požadavky jednotlivých obcí, a to i v nočních hodinách.

V otázce **pultu centrální ochrany a signálu v tísni** bych počet strážníků nenařkovala. K takovýmto výjezdům vyjíždějí jednotky, které jsou podle operačního důstojníka nejbliže k danému objektu či nemohoucí osobě. Na tuto službu tedy nejsou vyčleněni žádní specializovaní strážníci. Proto jejich navýšení není podle mého názoru nutné.

Při zkoumání zajišťování **ranního dohledu na přechodech u škol a školek** jsem zjistila velký nedostatek dobrovolníků. V současné době je tato služba vykonávána 5 dobrovolníky za měsíční příspěvek 1000 Kč za ranní služby. Jelikož je v Pardubicích velké množství frekventovaných přechodů v blízkosti škol a školek, mám za to, že **by bylo zapotřebí navýšit tuto službu minimálně o 10 občanů, a nejen v ranních,**

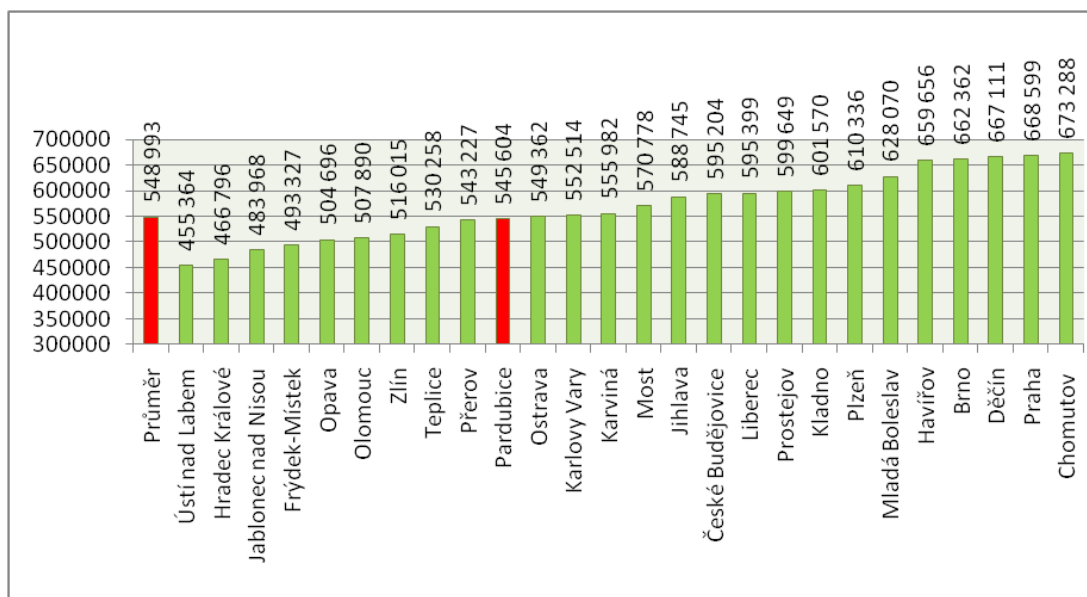
ale i v odpoledních hodinách. Tato služby by mohla být poskytována i veřejně-prospěšnými pracemi nezaměstnanými občany. Tím by se přinejmenším zvýšila bezpečnost rodičů a jejich dětí.

Při zkoumání přínosů **kamerového systému** v Pardubicích jsem dospěla k nepříjemnému zjištění. V Pardubicích je v provozu 12 kamer v hodnotě asi 9 milionů Kč. V rozpočtu města je vyčleněno 12 milionů Kč na nákup 30 nových kamer. Problém je však v tom, že tyto kamery nikdo nesleduje, protože Pardubicím chybí **operační důstojník**, který by dění na kamerách sledoval a mohl by v případě protiprávního jednání přivolat na místo hlídku. Kamery tedy slouží pouze pro zpětné dohledání přestupků či trestných činů. Příčinou této situace je zřejmě fakt, že náklady na jednoho strážníka jsou v průměru 0,5 milionů Kč za rok. Pro nepřetržité sledování je zapotřebí minimálně 6 strážníků, tzn. navýšení rozpočtu o 3 miliony Kč. Z důvodů absence operátora je výsledky efekt kamer minimální. Kamery jsou schopny zajistit přestupky i protiprávní jednání, ale zajistit operátora pro městskou policii je příliš drahé. **Pro tuto službu by bylo dle mého zjištění potřeba minimálně 6 zaměstnanců, např. zdravotně postižených občanů, kteří by za tuto práci obdrželi mzdu ve výši 25 000 Kč měsíčně.**

Další, podle mého názoru méně důležitou složkou pro zajišťování bezpečnosti v obci, je tzv. asistent prevence kriminality, který je zaměstnancem městské policie. **Vzhledem k malému počtu problémových lokalit by podle mého názoru bylo v Pardubicích potřeba přibližně 8 asistentů prevence. Celkové náklady na 1 asistenta prevence jsou v průměru 180 000 Kč za rok. Na tuto částku přispívá Ministerstvo vnitra 140 000 Kč. Město tedy doplácí 40 000 Kč na jednoho asistenta prevence za rok.**

3.1.12 Modelování ideální finanční potřeby obce s rozšířenou působností na bezpečnost

Při vyjádření finanční náročnosti navýšení počtu strážníkův předchozí kapitole budeme vycházet z průměrných nákladů na 1 strážníka. Ty jsou v České republice podle obrázku 5 v průměru 549 000 Kč na jednoho strážníka za rok.

Obrázek 4: Průměrné náklady na jednoho strážníka ve statutárních městech ČR za rok 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů od ředitele Městské policie Pardubice

V tabulce 8 je přehledně znázorněno optimální navýšení rozpočtu městské policie díky mému zjištěnému navýšení počtu zaměstnanců.

Tabulka 6: Optimální navýšení rozpočtu městské policie díky zvýšení počtu zaměstnanců

Činnost městské policie	Zvýšení počtu zaměstnanců	Propočet v Kč/rok	Celková částka v Kč/rok
Okrajové části města	3 strážníci	3 x 549 000	1 647 000
Veřejnoprávní smlouvy s obcemi	4 strážníci	4 x 549 000	2 196 000
Pult centrální ochrany a signál v tísni	0 strážníků	0 x 549 000	0
Ranní přechody - BESIP	10 dobrovolníků	12x(10 x 1 000)	120 000
Kamerový systém	6 operačních důstojníků	12x(6 x 25 000)	1 800 000
Asistenti prevence kriminality	8 asistentů	8x40 000	320 000
Celkem	31		6 083 000

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů od ředitele Městské policie Pardubice

K navýšení počtu strážníků vykonávajících spolupráci v rámci veřejnoprávních smluv musíme také započítat nový automobil, který je k výkonu této služby

nezbytný. Pro naši práci budeme uvažovat **nákup plně vybaveného osobního automobilu Škoda Octavia kombi v ceně 400 000 Kč**. V této ceně je i radar na měření rychlosti v obci. Vzhledem k zachování počtu služeben nemusíme brát v úvahu vybudování či pronájem nových prostor.

Ideální náklady na provoz Městské policie v Pardubicích = stávající náklady za rok 2012 + navýšení vlivem zvýšení počtu zaměstnanců + nákup nového automobilu.

Celkové ideální náklady na provoz Městské policie v Pardubicích = 52 735 400 Kč + 6 083 000 Kč + 400 000 Kč = 59 218 400 Kč.

V porovnání se skutečným rozpočtem ve výši 52 735 400 Kč došlo v našem případě podle tabulky 8 k navýšení výdajů o 6 483 000 Kč. Na otázku, jaký objem příjmů by takovéto navýšení počtu zaměstnanců a nákup automobilu přineslo, nelze odpovědět. Zavedením většího počtu strážníků zajišťujících dohled v okolních obcích či okrajových služebnách by jistě přibylo množství vybraných pokut za rychlost, za špatné parkování či rušení nočního klidu a znečišťování veřejného prostranství.

Jsem přesvědčena, že hlavním efektem takovéto změny by nebyl přínos peněz do rozpočtu městské policie či obce, ale např. zvýšení bezpečnosti, snížení smrtelných zranění na přechodech u škol a školek či zlepšení situace v problémových lokalitách.

3.2 Sbor dobrovolných hasičů Pardubice

Podle § 27 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně musí být v každé obci v České republice zajištěno plošné pokrytí území jednotkami požární ochrany (dále jen JPO). Plošným pokrytím území kraje jednotkami požární ochrany se rozumí rozmístění jednotek na základě nařízení orgánu kraje. Základem pro určení kategorie JPO je stanovení stupně nebezpečnosti území obcí na základě počtu obyvatel trvale žijících v katastrálním území obce, charakteru území (rekreační oblasti, historická centra, dopravní centra, rozvinutá podnikatelská a výrobní struktura) a počtu zásahů na katastrálním území obce.

3.2.1 Optimální typ jednotky požární ochrany v Pardubicích

V obci s rozšířenou působností Pardubice je v rámci výše uvedených kritérií, a podle názoru náměstka krajského ředitele IZS plk. Mgr. Aleše Černoorského, optimální zajistit požární ochranu v kategorii JPOII/2. Tento typ jednotky sboru

dobrovolných hasičů se zpravidla zřizuje v obcích s počtem obyvatel nad 1000. Pro tento typ jednotky musí být pro zajištění nepřetržité služby 24 hodin, při třísměnném provozu, vyčleněno minimálně 24 osob. V každém výjezdu o počtu 4 osob musí být velitel, strojník a 2 hasiči.

V obci Pardubice však takovýto sbor dobrovolných hasičů o velikosti JPOII/2 zřízen není. Bezpečnost v rámci požární ochrany v obci s rozšířenou působností Pardubice je zajištěna podle smlouvy o spolupráci s Hasičským záchranným sborem Pardubického kraje. Za zabezpečení této služby zaplatili Pardubice v roce 2011 celkem 3 776 000 Kč a v roce 2012 celkem 4 200 000 Kč.

Důvodů, proč Pardubice nezřizují jednotku sboru dobrovolných hasičů o takovéto velikosti, je mnoho. Při zkoumání, zda by bylo optimálním řešením vybudovat v Pardubicích sbor dobrovolných hasičů o velikosti JPOII/2, musíme vycházet z následujících rizik, kterým by dobrovolní hasiči museli při výkonu své služby čelit.

Jedním z důvodů, proč v Pardubicích nezakládat dobrovolné hasiče a raději ponechat požární bezpečnost v rukou profesionálů, je velká katastrální výměra 77,71 km² a také velký počet obyvatel dosahující 90 000. V Pardubicích je rovněž největší hustota osídlení v Pardubickém kraji, a to 183 obyvatel na km². P. Na tak rozsáhlém území by dvě družstva dobrovolných hasičů do 15 minut bezpečnost zajisté nezajistila.

Pardubicemi také prochází významné dopravní i železniční komunikace, které zajišťují propojení místních i vzdálených sídelních útvarů. Pravděpodobnost dopravních nehod, je vyšší než v jiných územních celcích. Proto město Pardubice ponechává zajištění bezpečnosti na profesionálních hasičích.

V Pardubicích je také umístěno veřejné mezinárodní letiště s vojenským a civilním provozem s parametry a infrastrukturou odpovídající požadavkům mezinárodního provozu. Mezi rizika letecké dopravy v případě havárie patří zejména velký počet obětí na lidských životech, možnost postižení obytné zóny, velké materiální škody nebo poškození životního prostředí. Také v oblasti leteckého provozu mají, podle mého názoru, profesionální hasiči oproti dobrovolným zcela nezastupitelnou roli.

Pardubicemi protéká řeka Labe, která rovněž představuje určité nebezpečí, které vyplývá jak z klimatických podmínek, tak z provozování pravidelné, sezónní říční

dopravy – únik pohonných hmot. Při zajištění těchto nenadálých situací si myslím, že oproti předchozím situacím mají dobrovolní hasiči svoji nezastupitelnou roli, a to hlavně v úspoře času profesionálů. Tento fakt platí jen v případě, že jsou dobrovolní hasiči dobře technicky vybaveni.

V Pardubicích také působí řada velkých průmyslových firem (např. Semtín, Paramo), výzkumných chemických laboratoří (např. Aliachem, Komplex budov Univerzity Pardubice) a výškových objektů (např. věž telefonní ústředny). Při řešení krizových situací v těchto značně rizikových objektech je třeba používat speciální vybavení, jako např. výškovou či speciální dýchací či hasící techniku. Proto se domnívám, že v této oblasti mají profesionální hasiči nejlepší vybavení a zkušenosti. Dobrovolní hasiči by však při těchto situacích mohli též vypomáhat.

Z výčtu výše uvedených rizik je patrné, že ve většině případů je pro operačního důstojníka Hasičského záchranného sboru výhodnější vyslat k řešení problémové situace profesionální jednotku JPOI. Jedním z důvodů je lepší technická vybavenost, bohatší zkušenosti či rychlejší výjezd, a to do 2 minut. Výhodné je také umístění Hasičského záchranného sboru v ulici Teplého 1526, Zelené Předměstí. Z tohoto místa je totiž možné pro celé Pardubice zajistit dojezdovou vzdálenost do 20 minut. Přesto však existují části města, ve kterých by profesionální jednotka JPOI při zvýšené dopravě nemohla pokrytí do 20 minut zajistit. Jedná se o městský obvod Pardubice VIII – Hostovice. V tomto obvodu fungují dobrovolní hasiči o velikosti JPO III/1. Dalším takovým obvodem, který si zřizuje dobrovolné hasiče, je Městský obvod Pardubice VII – Rosice nad Labem. V této části obce je zřízena jednotka dobrovolných hasičů o velikosti JPO V.

Jelikož si Pardubice jednotku dobrovolných hasičů o velikosti JPOII/2 nezřizují, bylo by proto zajímavé vyčíslit možné náklady na zřízení a na provoz takovéto jednotky.

3.2.2 Analýza možných nákladů na zřízení a provoz jednotky sboru dobrovolných hasičů JPO II/2 v Pardubicích

Podle vyhlášky č. 247/2001 Sb. musí mít každá jednotka sboru dobrovolných hasičů minimální vybavení uvedené v tabulce 7.

Tabulka 7: Minimální vybavení jednotek sboru dobrovolných hasičů

Požární technika a věcné prostředky požární ochrany					
	JPO II/1	JPO II/2	JPO III/1	JPO III/2	JPO V
CAS v základním provedení	1	1	1	1	1
Dopravní automobil	1	1	1	1	1
Automobilový žebřík do 30m	1	1	1	1	-
Automobilová plošina do 30m	1	1	-	-	-
Odsavač kouře nebo přetlakový ventilátor	1	1	1	1	1
Motorová stříkačka	1	1	-	1	1
Izolační dýchací přístroj	4	8	4	8	4
Vozidlová radiostanice	2	2	2	2	-
Přenosná radiostanice	2	4	2	4	1
Mobilní telefon	1	1	1	1	1

Zdroj: vlastní zpracování dle [28]

Pokud by se Pardubice rozhodly zřídit jednotku požární ochrany JPO II/2, musely by nakoupit vybavení dané vyhláškou 247/2001, které je znázorněno v tabulce 8.

Tabulka 8: Minimální vybavení jednotek sboru dobrovolných hasičů

Minimální zákonné vybavení	Počet Ks	Propočet v Kč	Celkové náklady v Kč včetně DPH
CAS v základním provedení	1	1 ks x 5 604 404 ⁹	5 604 404
Dopravní automobil	1	1 ks x 1 530 360 ¹⁰	1 530 360
Automobilový žebřík do 30m	1	1 ks x 14 572 541 ¹¹	14 572 541
Automobilová plošina do 30m	1	1 ks x 25 059 199 ¹²	25 059 199
Odsavač kouře nebo přetlakový ventilátor	1	1 ks x 36 614 ¹³	36 614
Motorová stříkačka	1	1ks x 232 320 ¹⁴	232 320

⁹ Blíže na stránkách veřejné zakázky, dostupné z:

<http://vz.statnisprava.cz/?sid=0&pg=vz&ecvz=50021065>.

¹⁰ Blíže na stránkách libereckého kraje, dostupné z: <http://www.liberec.cz/cz/aktuality/zpravy-z-mesta/primatorka-hejtmanem-pokrtili-karlinkach-hasicum-nove-vozidlo.html>

¹¹ Blíže na stránkách věstník veřejných zakázek, dostupné z:

<http://vz.statnisprava.cz/?sid=0&pg=vz&ecvz=50015275>

¹² Blíže na stránkách věstník veřejných zakázek, dostupné

z: <http://www.vestnikverejnychzakazek.cz/cs/Form/Display/84097>

¹³ Blíže na stránkách obchodu pro hasiče, dostupné z: http://www.obchod-hasici.cz/Odsavac-koure-v-kombinaci-s-pretlakovym-ventilátorem-SAVEC-400E-detail-32_26_0.html

Izolační dýchací přístroj	8	8 x 100 000 ¹⁵	800 000
Vozidlová radiostanice	2	2 x 7 011 ¹⁶	14 022
Přenosná radiostanice	4	4 x 6 957,5 ¹⁷	27 830
Mobilní telefon	1	1 x 1 500 ¹⁸	1 500
Celkem			47 878 790

Zdroj: vlastní zpracování dle [28]

Celkové náklady na minimální vybavení podle vyhlášky 247/2001, podle tabulky 8 jsou 47 878 790 Kč s DPH. Jedná se o nové vybavení splňující všechny potřebná kritéria pro použití při zásahu. Některé z tohoto vybavení by se dalo bezpochyby zakoupit levněji nebo by bylo možno požádat o bezúplatný převod od profesionálních jednotek HZS. Myslím, že pro zajištění bezpečnosti v obci s 90 000 obyvateli je výhodnější zakoupit vybavení nové a nepoužívat zastaralé a vyřazené od jednotek profesionálních.

V této částce nejsou započítány ochranné pracovní prostředky, které musí ze zákona poskytovat zaměstnavatel svým zaměstnancům. Jde např. o pracovní boty, ochranný pracovní oděv nebo o ochranná přilba. **Náklady na ochranné pomůcky (přilba, boty, oděv...)** činí v průměru 70 000 Kč na osobu. Při zřízení jednotky o minimálním počtu 24 osob se jedná o částku $70\,000 \times 24 = 1\,680\,000$ Kč s DPH.

Dále při kalkulaci musíme vycházet z nákladů na vybudování zázemí pro tuto jednotku. Budeme vycházet z předpokladu, že by obec vyčlenila vhodné prostory pro parkování požárních automobilů, pro skladování požární techniky a pro umístění hasičů v době, kdy nezasahují. **Náklady na přestavbu vyčleněného stávajícího objektu by se mohly pohybovat okolo 5 000 000 Kč s DPH.**

¹⁴ Blíže na stránkách požární bezpečnost, dostupné z: <http://www.po-bp.cz/1701/nove-pozarni-strikacky.html>

¹⁵ Dle pohovoru s náměstkem krajského ředitele IZS plk. Mgr. Alešem Černoorským

¹⁶ Blíže na stránkách obchodu pro hasiče, dostupné z: <http://www.po-bp.cz/3118/1673/vozidlova-radiostanice-e-tech-im-100.html>

¹⁷ Blíže na stránkách obchodu pro hasiče, dostupné z: <http://www.po-bp.cz/3118/1673/vozidlova-radiostanice-e-tech-im-100.html>

¹⁸ Blíže na stránkách obchodu pro hasiče, dostupné z: <http://www.po-bp.cz/2602/komunikace-do-prileb.html>

Tabulka 9:Náklady na vybudování JPOII/2

Položka	Částka (s DPH)
Náklady na minimální vybavení dle vyhlášky 247/2001	47 878 790 Kč
Náklady na ochranné pomůcky (přilba, boty, oděv...)	1 680 000 Kč
Náklady na přestavbu vyčleněného stávajícího objektu	5 000 000 Kč
Náklady na vybudování JPO II/2 celkem	54 558 790 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle konzultace s krajským náměstkem ředitele IZS plk. Mgr. Alešem Černoorským

Při kalkulaci nákladů na provoz jednotky JPOII/2 je také nutné započítat mzdové náklady hasičů. Pokud by hasiči sloužili za průměrnou mzdu 24 500 Kč měsíčně, musel by za ně zaměstnavatel zaplatit 33 000 Kč měsíčně, včetně sociálního a zdravotního pojištění, bez jakýchkoliv příplatků. Pokud by tedy sloužilo v jednotce 24 hasičů, za průměrnou mzdu 24 500 Kč měsíčně, roční mzdové náklady včetně sociálního a zdravotního pojištění by byly $24 \cdot 12 \cdot 33\,000 \text{ Kč} = 9\,504\,000 \text{ Kč}$.

Dále je také nutno počítat s provozními náklady. Ty dosahují v průměru 100 000 Kč na hasiče za rok. Při jednotce o 24 hasičích by tedy šlo o částku ve výši 2 400 000 Kč za rok.

Tabulka 10: Roční náklady na provoz JPOII/2

Položka	Částka
Mzdové náklady včet včetně soc. a zdrav. pojištění, bez příplatků	9 504 000 Kč
Provozní náklady	2 400 000 Kč
Roční náklady na provoz JPO II/2 celkem	11 904 000 Kč.

Zdroj: vlastní zpracování dle konzultace s krajským náměstkem ředitele IZS plk. Mgr. Alešem Černoorským

Z tabulky 9 je patrné, že náklady na vybudování jednotky požární ochrany o velikosti JPOII/2 přesahují částku 54 milionů Kč s DPH. V této částce nejsou zahrnuty náklady na nákup doporučené techniky používané při dopravních nehodách. Jedná se např. o vyprošťovací hydraulické zařízení, aku. pila na dřevo a kov, motorová kotoučová pila, variabilní ruční vyprošťovací nástroj či zdravotnický materiál nebo příkrývky. V této částce nejsou také započítány náklady na nákup vybavení pro zásah s nebezpečnou látkou. Jde např. o sorbenty na likvidaci olejů a nafty, textilní normé stěny, chemické obleky SOOCO a SUNIT či dekontaminační

prostředky. V případě, že by jednotka zasahovala ve výšce, musí také zakoupit lana, zachycovací postroje, karabiny, slaňovací prostředky a jiné vybavení. Na nákup technického vybavení lze čerpat dotaci od Ministerstva vnitra, a to v maximální výši 1 milion Kč.

V tabulce 10 jsou uvedeny celkové roční náklady na provoz jednotky požární ochrany o velikost JPOII/2: v celkové výši dosahují téměř 12 milionů Kč za rok.

Z výše uvedené analýzy je zřejmé, že pro Pardubice je mnohem výhodnější platit za zajištění požární ochrany na svém území částku 4,2 milionů Kč za rok Hasičskému záchrannému sboru Pardubického kraje. Z těchto prostředků pak může být každoročně dokoupeno potřebné vybavení používané při každodenních zásazích. Dále lze z těchto finančních prostředků zajistit navíc 2 hasiče v každé směně. Toto navýšení - v kombinaci s nejmodernější technikou - zajistí lepší bezpečnost, a to nejen v obci Pardubice. V okrajových částech města Hostovice a Rosice nad Labem je, z důvodu dlouhé dojezdové vzdálenosti profesionálů, efektivní ponechat stávající dobrovolné hasiče typu JPO III a JPO V.

ZÁVĚR

Pocit bezpečí je pro člověka pravděpodobně jednou z nejdůležitějších potřeb v jeho životě. Podle Listiny základních práv a svobod má každý občan České republiky právo na život, právo vlastnit majetek a právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života. K zajištění této základní lidské potřeby nejvíce přispívají právě obce, ve kterých člověk žije, pracuje či studuje. Jejich představitelé musejí prostřednictvím svých orgánů zajistit ochranu majetku a zdraví občanů.

K zajištění bezpečnosti na celém území České republiky slouží Policie ČR. Kromě ní může obec zřídit také městskou (obecní) policii. Ta je řízena jednotlivými městy a obcemi. Má ovšem odlišnou působnost, pravomoci a územně je její činnost limitována na příslušnou obec. Strážníci nejsou, na rozdíl od státních policistů, ve služebním poměru.

K zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a bezpečnosti může obec vydávat obecně závazné vyhlášky. Na jejich základě pak může regulovat problémy spojené např. s konzumací alkoholu na veřejných prostranstvích, s volným pobíháním psů, žebráním, prostitucí, vylepováním plakátů nebo kouřením na veřejných prostranstvích. Dodržování příslušných vyhlášek nezajišťuje státní policie, nýbrž policie obecní.

Cílem této práce bylo provést analýzu a modelování finančních potřeb obcí s rozšířenou působností v ČR se zaměřením na bezpečnost.

Tato diplomová práce má dvě hlavní části – teoretickou a praktickou. V teoretické části je obecně vymezeno fungování obcí s rozšířenou působností, je zde vymezen pojem bezpečnost obyvatelstva a jsou charakterizovány různé subjekty, které bezpečnost obyvatel obce zajišťují. Praktická část obsahuje analýzu dvou nejdůležitějších subjektů, které zajišťují bezpečnost v obci s rozšířenou působností Pardubice: městské policie a sboru dobrovolných hasičů.

Lze též konstatovat, že městské policii Pardubice není v zásadě co vytknout. Dohlíží na bezpečnost dětí při ranní dopravní špičce a zajišťuje klid v obci po celých 24 hodin. Provozuje rovněž pult centrální ochrany a tzv. Signál v tísni, má vlastní kamerový systém a současně má zřízen také asistenci prevence kriminality.

Při zjišťování optimálního počtu strážníků zajišťujících bezpečnost v obci s rozšířenou působností Pardubice jsem však došla k zjištění (společně s ředitelem městské policie v Pardubicích Ing. Kvašem), že počet strážníků není optimální. Do okrajových částí města by bylo zapotřebí přijmout minimálně 3 nové strážníky a v rámci veřejnoprávní služby by bylo zapotřebí přijmout navíc 4 strážníky. Při modelování ideálních finančních potřeb obce s rozšířenou působností Pardubice jsem dospěla k závěru, že rozpočet městské policie by se měl, vlivem přijetí nových zaměstnanců, navýšit o více než 6 milionů Kč. Myslím si totiž, že z hlediska občana města Pardubice jsou tyto počty nedostačující a že k navození pocitu bezpečí na straně veřejnosti, by tyto počty měly být mnohonásobně vyšší.

Vymodelování jednotky požární ochrany by bylo značně nevýhodné a pro rozpočet města Pardubic by bylo zátěží.

Kamerový systém, bude sice v dohledné době nahrazen systémem modernějším a výkonnějším, přesto se domnívám, že i pak bude kontrola kamer operátorem nezbytná. Uplatnění by zde mohly najít například osoby s tělesným postižením.

Dále mám za to, že zajištění Pardubických přechodů v počtu 5 dobrovolníků nemůže nijak zásadně ovlivnit bezpečnost. I zde by tedy bylo zapotřebí tyto počty navýšit. Což ovšem opět výrazným způsobem zasáhne do rozpočtu města Pardubice.

Další, podle mého názoru méně důležitou složkou pro zajišťování bezpečnosti v obci, je tzv. asistent prevence kriminality, který je zaměstnancem městské policie. Vzhledem k poměrně velkému počtu problémových lokalit by Pardubice měly disponovat alespoň 8 asistenty prevence místo současných dvou.

Podle mého názoru by hlavním efektem takové změny sice nebyl přínos peněz do rozpočtu městské policie či obce, ale zato by se zvýšila bezpečnost, snížil by se počet smrtelných zranění na přechodech u škol a školek, zlepšila by se situace v problémových lokalitách apod. Posílení sboru městské policie by jistě nebylo problémem, vše ale závisí na dostatku potřebných finančních prostředků.

Plošné pokrytí jednotkami požární ochrany města Pardubice v kategorii JPO II/2 je správné. Ve své práci jsem analyzovala, jak nákladné by bylo zřízení vlastní územní jednotky. Rozdíl nákladů na tuto službu hovoří za vše. V případě, že by si obec vybudovala vlastní územní jednotku požární ochrany, stál by její roční provoz okolo 12 milionů Kč, bez ohledu na počáteční investici.

Z analýzy vyplynulo, že pro obec je výhodnější zajistit si požární ochranu na svém území u Hasičského záchranného sboru Pardubického kraje za částku 4,2 milionů Kč. Navíc má město Pardubice na svém území takové množství různých rizikových faktorů, že pouze plně profesionální jednotka může tato rizika minimalizovat, neboť jednotka kategorie JPO II není schopna dojet do okrajových částí Pardubic v požadovaném časovém termínu. Proto je tedy tato služba přenechána okrajovým částem města Hostovice a Rosice nad Labem.

Diplomová práce tedy přibližuje jednu ze základních činností obcí, a to zajištění bezpečnosti obyvatel na úrovni obcí s rozšířenou působností. V praktické části je pak přiblížena konkrétní situace v této oblasti u vybrané obce s rozšířenou působností – Pardubice.

Analýza zahrnuje i některé konkrétní organizační a jiné aspekty rozpočtu, které je třeba v této souvislosti, na úrovni obcí s rozšířenou působností, zajistit a které zodpovědní úředníci musejí včas řešit a věnovat jim soustavnou pozornost.

POUŽITÁ LITERATURA

[1]**Brabec, Františe.***Bezpečnost pro firmu, úřad, občana.* Praha : Public History, 2001. str. 399. ISBN 80-86445-04-06.

[2]**Braunová, Veronika.** Ministerstvo vnitra České republiky. *Kamerové sledování veřejných prostranství a institucí.* [Online] 2010. [Citace: 2. únor 2013.] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/kamerove-sledovani-verejnych-prostranstvi-a-instituci.aspx>.

[3]Časopis 112. Praha : *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020*, 2008, časopis 112, Sv. 4/2008.

[4] Český statistický úřad. *Malý lexikon obcí 2012.* [Online] 14. prosinec 2012. [Citace: 15. leden 2013.] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/1302-12>.

[5] Databáze účetních a finančních výkazů ARISweb. *Charakteristika ÚSC MgÚ Pardubice.* [Online] Ministerstvo financí České republiky, 2. leden 2009. [Citace: 5. únor 2013.] Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=274046>.

[6]**Fiala, Miloš a Vilášek Josef.***Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva.* Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2012. str. 208. ISBN 978-80-246-1856-2.

[7] Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje. *Výroční zprávy.* [Online] 14. leden 2013. [Citace: 5. únor 2013.] Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/hzs-pardubickeho-kraje-menu-informacni-servis-vyrocnizpravy.aspx>.

[8]**Koníček, Tomáš.** Moderní obec. *Hospodářské noviny.* [Online] *Economia*, 1. březen 2012. [Citace: 12. leden 2013.] Dostupné z: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-54883390-kamerove-systemy-v-obcich-a-mestech-1.3/2012>.

[9]**Koudelka, Zdeněk.***Samospráva.* Praha : Linde, a.s., 2007. str. 399. ISBN 978-80-7201-665-5.

[10]**Macek, Pavel.***Bezpečnost obcí a regionů.* Praha : Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011. str. 117. ISBN 978-80-87174-03-6.

[11] Magistrát města Pardubic. *Komise vybrala nového ředitele městských strážníků.* [Online] Město Pardubice, 5. červen 2012. [Citace: 6. leden 2013.] Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/urad/radnice/pro-media/tiskove-zpravy/komise-vybrala-noveho-reditele-strazniku>.

[12]**Maršíček, Zdeněk.** Parlamentní listy. *Dočkáme se kvalitního zákona o soukromých bezpečnostních složkách.* [Online] 7. únor 2013. [Citace: 9. únor 2013.] Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Marsicek-Dockame-se-kvalitniho-zakona-o-soukromych-bezpecnostnich-slozkach-261900>.

[13] Město Holice v Čechách. *Základní fakta o městě.* [Online] Město Holice, 5. leden 2013. [Citace: 8. únor 2013.] Dostupné z: <http://www.mestoholice.cz/aktuality-podnikatel/zakladni-fakta-o-meste>.

[14] Ministerstvo financí České republiky. *Hospodaření krajů a obcí 2013.* [Online] Ministerstvo financí ČR, 5. leden 2013. [Citace: 5. únor 2013.] Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/hosp_kraju_obci.html.

[15] Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnost.* [Online] 2010. [Citace: 12. leden 2013.] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost.aspx>.

[16] Ministerstvo vnitra ČR. *Návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti.* [Online] 2010. [Citace: 7. únor 2013.] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/navrh-zakona-o-soukrome-bezpecnostni-cinnosti.aspx>.

[17] Ministerstvo zahraničních věcí. *Bezpečnostní strategie České republiky.* [Online] 9. září 2011. [Citace: 7. 2 2013.] Dostupné z:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie_cr/index.html.

[18]**Peková, Jitka a Pilný, Jaroslav.** *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha : ASPI Publishing, s.r.o., 2008. ISBN 80-86395-21-9.

[19]**Peková, Jitka.** *Veřejné finance: úvod do problematiky - 4. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha : ASPI, a.s., 2008. str. 580. ISBN 978-80-7357-358-4.

[20]**Polčák, Stanislav.** *Obec a finance. Územní rozpočty v prvním pololetí 2012*.

[Online] květen 2012. [Citace: 2. únor 2013.] Dostupné z:

<http://www.obecafinance.cz/reserse.asp?rok=2012&cislo=5.5/2012>.

[21]**Provazníková, Romana.** *Financování měst, obcí a regionů - 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2009. str. 304. ISBN 978-80-247-2789-9.

[22]*Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2010*. Praha : Svaz měst a obcí České republiky, 2010. str. 184. Veřejný pořádek a bezpečnost. ISBN 978-80-254-8660-3.

[23]**Richter, Vít.** *Veřejná správa. Rychlejší a jednodušší přístup pro podniky, města a regiony*. [Online] Ministerstvo vnitra České republiky, 29. listopad 2012. [Citace: 5. leden 2013.] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/verejna-sprava-c-24-2012.aspx>. 24/2012.

[24]**Růžička, Jiří.** *Idnes - zprávy, kterým můžete věřit. Svitavy zavedly romské hlídky, mají řešit konflikty a jít příkladem*. [Online] 12. února 2013. [Citace: 14. únor 2013.] Dostupné z: http://pardubice.idnes.cz/romske-hlidky-zavadeji-ve-svitavach-dbh-/pardubice-zpravy.aspx?c=A130212_1888455_pardubice-zpravy_pri.

[25] **Skalská, Květoslava a Dubský, Milan.** *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Praha : Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. str. 44. ISBN 978-80-86640-59-4.

[26] **Stiglitz, Joseph.** *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha : GRADA Publishing, s.r.o., 1997. str. 664. ISBN 80-7169-454-1.

[27] **Toth, Petr.** *Ekonomika měst a obcí*. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1998. str. 194. ISBN 80-7079-693-6.

[28] Vyhláška č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. *Portál veřejné správy*. [Online] Portal.gov.cz, 22. červen 2001. [Citace: 5. leden 2013.] Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=247~2F2001&rpp=15#seznam>.

[29] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. *Portál veřejné správy*. [Online] Portál.gov.cz, 16. prosinec 1992. [Citace: 5. leden 2013.] Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=1~2F1993&part=&name=&rpp=15#seznam>.

[30] Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. *Portál veřejné správy*. [Online] Portal.gov.cz, 4. duben 2000. [Citace: 5. únor 2013.] Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=101~2F2000&part=&name=&rpp=15#seznam>.

[31] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení). *Portál veřejné správy*. [Online] portal.gov.cz, 12. duben 2000. [Citace: 5. leden 2013.] Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=128~2F2000&rpp=15#seznam>.

[32] Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. *Portál veřejné správy*. [Online] Portal.gov.cz, 17. prosinec 1985. [Citace: 5. leden 2013.] Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=133~2F1985&part=&name=&rpp=15#seznam>.

[33] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. *Portál veřejné správy*. [Online] Portal.gov.cz, 22. červen 2001. [Citace: 19. únor 2013.] Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=239~2F2000&part=&name=&rpp=15#seznam>.

[34] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon). *Portál veřejné správy*. [Online] Portal.gov.cz, 28. červen 2000. [Citace: 8. únor 2013.] Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=240~2F2000&part=&name=&rpp=15#seznam>.

[35] Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. *Portál veřejné správy*. [Online] Portal.gov.cz, 17. červenec 2008. [Citace: 12. prosinec 2012.] Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=273~2F2008&part=&name=&rpp=15#seznam>.

[36] Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii. *Portál veřejné správy*. [Online] Portal.gov.cz, 6. prosinec 1991. [Citace: 20. prosinec 2012.] Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=553~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>.